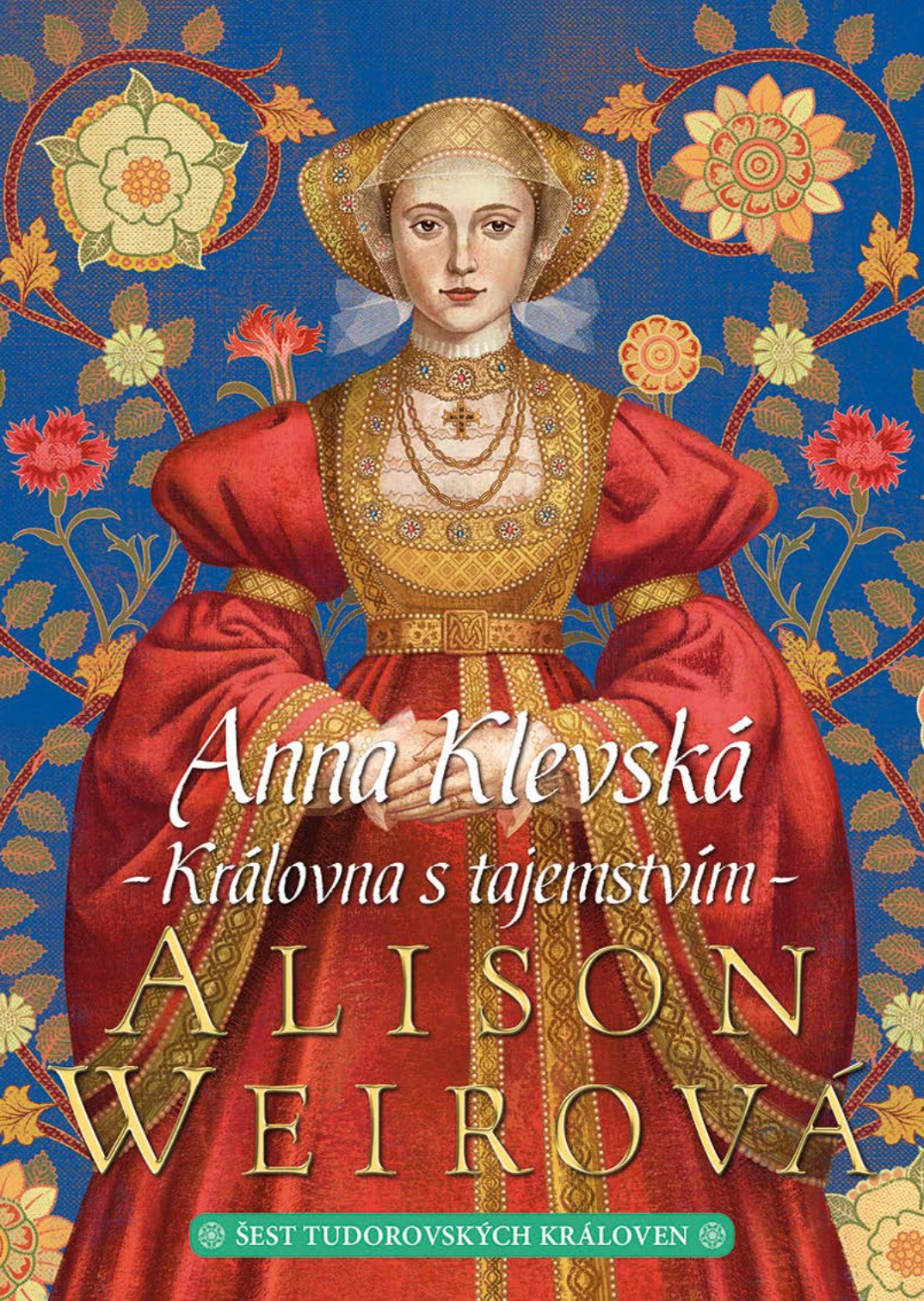

Anna Klevská

- Královna s tajemstvím -

ALISON
WEIROVÁ

ŠEST TUDOROVSKÝCH KRÁLOVEN

Anna Klevská

Královna s tajemstvím

Vyšlo také v tištěné verzi

Vyrobeno pro společnost Palmknihy - eReading

Alison Weirová

Anna Klevská - Královna s tajemstvím – e-kniha
Copyright © BB/art s. r. o., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

Anna Klevská
- Královna s tajemstvím -

Anna Klevská *- Královna s tajemstvím -*

ŠEST TUDOROVSKÝCH KRÁLOVEN

ALISON
WEIROVÁ

Přeložila Eva Křístková

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2019

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 2019 Alison Weir

All rights reserved.

Z anglického originálu *Six Tudor Queens. Anna of Kleve. The Queen of Secrets*

(First published by Headline Review, Great Britain, 2019)

přeložila © 2019 Eva Krístková

Redakce textu: Zuzana Pokorná

Jazyková korektura: Mirka Jarotková

Tisk: CENTA, spol. s r. o., Vídeňská 113, Brno

První vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-759-5307-0 tištěná kniha

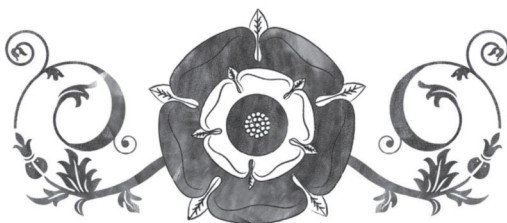
ISBN 978-80-759-5333-9 ePub

ISBN 978-80-759-5334-6 Mobi

ISBN 978-80-759-5335-3 PDF

Johnovi a Jo s láskou.
A Beth s díky za velkorysou pomoc.

1539

KRÁLOVSKÝ ROD TUDOROVŮ

Jindřich VIII.
anglický král
nar. 1491

m.

1. Kateřina
Aragonská
1485–1536
(rozvedena)

2.

Anna
Boleynová
1501?–1536
(popravena)

3.

Jana
Seymourová
1508–1537

Marie
nar. 1516

Alžběta
nar. 1533

Eduard
nar. 1537

KLEVSKO LA MARCKOVÉ

Jan I.
vévoda Klevský
1419–1481

Jan II.
vévoda Klevský
zvaný „Dítětvůrce“
1458–1521

Adolf
1461–1498

Jan III.
vévoda Klevský
nar. 1490

m.

Marie
Geldernská
dědička Jülich-Bergu
nar. 1491

Alžběta m. **Otto z Wylichu**
pán na Gennepu

Sibyla
nar. 1512

m. **Jan Bedřich**
saský kurfiřt
nar. 1503

Anna
nar. 1515

Vilém
nar. 1516

Amalie
nar. 1517

Otto z Wylichu

Část první
Klevská princezna

Kapitola 1

1530

Anna vyhlédla z okna palácového křídla nad branou a chvíli pozorovala kočár pomalu vjíždějící do průjezdu. Vychutnávala si hebkost nového hedvábného šatu, který měla na sobě. Dobře si uvědomovala, jaké naděje do ní rodiče vkládají. Ve svých čtrnácti letech už měla ovládat všechny domácí práce a umět okouzlit hosty svými přednostmi.

Otec – či vévoda Jan III., jak jej znali jeho poddaní –, přivázel každé léto svou ženu i děti sem na Schwanenburg, velký hrad tyčící se na skalnatém ostrohu nad mohutnou řekou Rýnem a pěkným městem Kleve. Na krátkou návštěvu k nim dnes přijížděli strýček Otto z Wylichu, pán na Gennepu, a teta Alžběta, která nikdy neopomněla všem připomenout, že je vnučkou vévody Jana I. S nimi měl přijet i Otto, nemanželský syn strýčka Otta. Jakkoli byl klevský dvůr znám svou mravopočestností, levobočci tu nebyli nevítanými hosty. Annin dědeček z otcovy strany, vévoda Jan II., jich měl třiašedesát a nikoli pro nic za nic mu lidé přezdívali „Dítětvůrce“. Zemřel, když bylo Anně šest let, a tak se na něj pamatovala jen matně, ale živoucí důkazy jeho neuvěřitelné plodnosti byly vidět, kam oko u klevského dvora pohlédlo. Někdy jí připadalo, že je pokrevně spřízněná skoro s každým, kdo žije ve spojených vévodstvích a hrabstvích Klevsko, Marka, Jülich, Berg, Ravensberg, Zutphen a Ravenstein, kde vládne její otec.

Vévoda Jan vyšel své hosty uvítat, jakmile jejich kočár projel branou. Jako obvykle byl velkolepě oblečen, tmavé vlasy měl úhledně upravené, krátký vous i ofinu dokonale zastřižené a statnou postavu oděnou v šarlatovém damašku. Anna na něm láskyplně spočinula pohledem: rád stavěl na odívání svou vznešenost. Jeho manželka i děti se na jeho příkaz rovněž honosně oblékly do hedvábí a ozdobily se zlatými řetězy. Anna stála v řadě se svými mladšími sourozenci Vilémem a Amalií, již doma něžně říkali Emilka. Otec s matkou nemuseli svým dětem připomínat, aby se uctivě uklonily, neboť zdvořilost jim byla vštěpována od kolébky. Neměly také zapomínat, že jejich předky byli francouzští a angličtí králové a že jsou úzce spřízněny i s mocným

římským císařem Karlem V., lenním pánem jejich otce. Vědomí všech těchto skutečností se muselo odrážet ve všem, co činily.

Když na kamennou dlažbu nádvoří vystoupil z kočáru mladý Otto z Wylichu, Anně se málem zastavilo srdce. Tenhle nepokrevní bratranec, jen o dva roky starší než ona, jí připadal jako anděl sestoupivší z nebes. Se svými rozsvlácenými, plavými vlnitými vlasy, výraznými lícními kostmi, pevnou bradou, plnými rty a veselými očima byl od pohledu sličný, ba přímo okouzloval, jak tak všechny zdravil a svému hostiteli i hostitelce skládal náležitou poklonu beze špetky neohrabanosti, jaká se tak často vídá u mladíků jeho věku. A když se před Annou zvedl z úklony, byl jeho úsměv přímo zničující.

Byla už zasnoubená, tedy skoro jako by byla vdaná, a to od svých jedenácti let. Když ji lidé oslovovali, titulovali ji paní markýzo, protože jejím nastávajícím byl markýz František de Pont-à-Mousson, nejstarší syn vévody Antonína Lotrinského. Nikdy se nesetkali – a Anna dokonce ani neviděla jeho portrét –, a třebaže jí neustále připomínali, jaký skvělý osud ji čeká, vyhlídka na manželství jí dosud připadala velmi vzdálená. Otec už zaplatil část jejího věna a ona si již drahý čas uvědomovala, že ke sňatku dojde, jakmile František dovrší čtrnáctý rok, věk na ženění.

Při zasnubním ceremoniálu byla ještě příliš malá a ve smlouvě, kterou otec podepsal, se její souhlas jaksi předpokládal. Bez řeči přijala manžela, kterého jí vybrali, neboť jí od dětství vštěpovali, že je to její povinnost, ale když teď uviděla Otta z Wylichu, vůbec poprvé v životě zatoužila po tom, aby nebyla zadaná. Nedokázala od něj a od jeho podmanivého úsměvu odtrhnout zrak.

Zatímco otec prováděl hosty majestátním rytířským sálem a jeho jinak vážné a drsné rysy doslova ožily, když Ottovi ukazoval sochařskou výzdobu, Anna se zoufale snažila nedat najevo, že se celý její svět do základů otřásl.

„Říká se, že tuto síň nechal vybudovat sám Julius Caesar,“ pronesl pyšně otec.

„Dobře se pamatuji na slavnosti, které se tu odehrávaly,“ vložila se do hovoru tetka Alžběta.

Pomalu procházeli nádhernými komnatami a Anna nevnímala nikoho než Otta, který kráčet jen kousíček od ní a hltal ji očima.

„Tyto komnaty jsme nechali zařídit po vzoru velkých francouzských zámků na Loire,“ vychloubal se otec a rozmáchlým gestem ukázal na drahocenný nábytek i skvostné tapiserie. Anna viděla, jak si strýc s tetou vyměňují závislé pohledy. Matka se tvářila povzneseně. Všechna ta nádhera byla pro ni naprostou samozřejmostí – byla přece velká dědička a přinesla otci věnem

rozlehlá území i tituly. Na klevský dvůr vnesla královský šarm a zároveň skromnost – pokorná, jak má správná žena být. Ona i otec velmi přísně dbali na dodržování složité etikety, kterou klevští vévodové zavedli po vzoru svých burgundských předků, a to především v otázkách vybraného chování a módy, neboť právě burgundský dvůr již přes sto let udával v křesťanském světě tón. Otec i matka rovněž vítali nové myšlenky šířící se od velkolepého francouzského dvora, který sídlil nepříliš daleko na západ od Klevska, jakož i z Itálie, odkud pronikaly na sever s cizinci putujícími podél břehů Rýna. Anna nicméně občas mívala pocit, že otcův dvůr je na matčin vkus příliš sofistikovaný a volnomyšlenkářský – byl zřejmě mnohem svobodomyslnější než dvůr jülišský, kde matka vyrůstala. Ta ale nikdy nekritizovala nic z toho, co se v Klevsku odehrávalo.

Po příchodu do soukromých komnat se podávalo víno, jiskřivý bílý Elbling, který otec pravidelně nakupoval z vinic rozkládajících se v kopcích o něco dále na jih podél řeky Mosely. Strýček Otto i teta Alžběta s radostí přijali číše. Ještěže nebyl večer, neboť pravidla dvorského chování byla přísná a veškeré víno, i to vévodovo, hofmistr s úderem deváté zamkl – a své povinnosti bral velmi vážně.

Dospělí upíjeli lahodné víno z pohárů z nejjemnějšího benátského skla a rozprávěli – zprvu škrobeně a postupem doby stále uvolněněji, zatímco děti tiše seděly a poslouchaly. Anna přitom intenzivně vnímala přítomnost Otta, který seděl vedle ní.

„Váš otec má nádherný palác,“ naklonil se k ní.

„Doufám, že z něj uvidíte víc,“ odpověděla. V duchu přitom bratrance litovala, protože neměl naději, že zdědí jakýkoli velký dům, třebaže nebylo jeho vinou, že je levoboček. „Vy si ale v Gennepu jistě také žijete dobře.“

„Ne tak dobře jako vy tady, Anno,“ řekl Otto s dalším z těch vražedných úsměvů a ona se zachvěla vzrušením, když uslyšela své jméno splynout z jeho rtů. „Mám nicméně štěstí, že můj otec i nevlastní matka se mnou jednají jako se svým zákonitým synem. Jiné děti totiž nemají, jak asi víte.“

„Jste tedy přátelé?“

„Ano. A já mohu studovat a mám i velmi příjemného domácího učitele. Jednoho dne se však budu muset postavit na vlastní nohy, pravděpodobně v církvi.“

„Ach ne!“ zvolala bezděky Anna, dřív než se stačila ovládnout. „Chci říct, že byste určitě byl šťastnější, kdybyste v životě dělal něco jiného.“

Lehce se usmál. „Zřejmě myslíte na všechny ty slasti, kterých se budu muset vzdát,“ řekl a přiměl ji začervenat se. „Věřte, že i já na ně často myslívám. Nemám ale žádné dědictví, a až otec zemře, všechno připadne bratranci. Co jiného mohu dělat?“

„Můj otec vám tu určitě najde nějaké místo. Nebo třeba jeho kancléř doktor Olisleger.“

„Jak jste laskavá, Anno!“ pronesl tiše. Jejich zraky se setkaly a ona v jeho očích četla vše, po čem toužila. „Nenapadá mě nic, co bych chtěl víc, než pobývat u klevského dvora. Znamenalo by to, že bych vás mohl vídat častěji.“

Z jeho slov se jí až zatajil dech. „Pak se tedy za vás přimluví,“ slíbila.

Neuniklo jí, že je matka s lehce zachmuřeným výrazem pozoruje. Otec se zatím rozohňoval nad svým oblíbeným tématem. Věděla, že zanedlouho zcela jistě zaslechne jméno Erasma Rotterdamského. Tento velký humanista byl otcovým hrdinou, mužem, jehož vévoda obdivoval nade všechny ostatní učence a k němuž se obracel o radu v náboženských otázkách.

„Erasmus tvrdí, že církev není jen papež, biskupové a klér,“ prohlásil. „Jsou to všichni křesťané.“

Teta Alžběta se tvářila pochybovačně, matka nasadila neproniknutelný výraz. Anna věděla, že v otázkách víry matka s otcem nesouhlasí. Byla jí oddaná jako jeptiška a v hloubi duše se možná děsila toho, že se tu o Svatém otci v Římě bude mluvit, jako by byl úplně bezvýznamný.

„Erasmus káže univerzální mír a toleranci,“ pokračoval otec, který si výrazů obou dam nevšímal. „Není vyššího ideálu. Inspiruje mě k tomu, jak sám žiji i jak vládnu svému vévodství a dvoru. I jak vychovávám své děti.“

„Je to vznešený ideál,“ poznamenal strýček Otto, „ale nebezpečný. Ačkoli to Erasmus jistě nezamýšlí, bezděky povzbuzuje ty, kdo útočí proti církvi. Odtud je už jen krůček ke kacírským tezím Martina Luthera.“

„Luther mluví v mnoha ohledech rozumně,“ namítl otec. „V církvi *opravdu* bují zlořády a je třeba je napravit.“

„Můj muž ale Lutherovy spisy zakázal,“ vložila se rychle do hovoru matka.

„To jsem opravdu udělal, dokonce hned dvakrát,“ přisvědčil otec. „Ale některé jeho výhrady vůči církvi jsou opodstatněné. Nikdo by neměl být nucen platit kněžím za odpuštění hříchů a spásu před očistcem. A není správné, že církevní knížata žijí v přepychu, zatímco náš Pán byl prostý tesař. Ale popírat pět ze svátostí je jasné kacírství.“

„Váš zeť by s vámi asi nesouhlasil,“ poznamenal strýček Otto.

„Saský kurfiřt zachází ve svých názorech do krajností,“ pronesl otec s bolestným výrazem. „A obávám se, že jimi nakazil i Sibylu, protože žena je povinná následovat svého muže. Kurfiřt po mně chce, abych se připojil ke Šmalkaldskému spolku německých luteránských knížat. Ale to já nikdy neudělám.“

„Přesto jste se s ním spojil příbuzenským poutem,“ namítl strýček Otto. „Jste s tím spolkem spojený, ať se vám to líbí nebo ne.“ Nyní bylo na matce, aby nasadila utrápený výraz. Vidět vlastní dceru provdanou za protestanta se muselo přičít jejím nejvlastnějším zásadám.

Zdálo se, že se schyluje k hádce, když vtom zvon na vrcholku Johannis-turmu, věže nad vnitřním nádvořím, odbil čtvrtou a matka se chopila příležitosti. Anně blesklo hlavou, že nechce, aby její potomci poslouchali jakékoli další řeči proti církvi a pravé víře, v níž je vychovávala.

„Děti,“ pronesla rázně, „co kdybyste provedly bratrance Otta po zbytku hradu?“

Mladí vyskočili a Anna se potají zaradovala.

„Bude nám potěšením,“ pronesl dychtivě třináctiletý Vilém a Anně bylo hned jasné, že Ottovi se brzy dostane poučení o architektuře Schwanenburgu i slavných dějinách klevského vévodství – a měla pravdu. Zatímco se vraceli komnatami, jimiž přednedávnem prošli, Vilém, jehož příroda obdařila všemi ctnostmi vyjma smyslu pro humor, skromnosti a empatie k druhým, se rozhovořil o tom, jak se tady na Schwanenburgu narodil a jak skvěle se klevskému vévodství daří.

„Našemu otci se říká Jan Mírumilovný, protože tak moudře vládne,“ vychloubal se. „Když se oženil s matkou, přinesla mu věnem Jülich a Berg, země zabírající na čtyři tisíce mil. Až budu klevským vévodou, všechno to zdědím a budu stejně moudrý jako otec.“

Anna viděla, jak se Otto potají usmívá.

„Otto jistě nepřišel, aby tohle všechno poslouchal, bratře,“ řekla. „Dnes je nádherný den a ty jsi dostal na odpoledne volno od učení.“ Obrátila se k Ottovi a cítila, jak jí hoří tváře. „Nechtěl byste vystoupit na Schwanenturm? Je odtud nádherný výhled a já vám mohu vyprávět pověst o Lohengrinovi.“

„Na lezení po tolika schodech je dneska moc vedro,“ zaprotestovala Emilka a vzpurně našpulila růžové rtíky.

„Ty jsi ale líná kůže, Emilko,“ povzdechla si Anna.

„Já bych se ale moc rád podíval nahoru,“ řekl rychle Otto, veselé oči stále upřené na Annu. „A trocha cvičení nám jen prospěje.“

„Myslím, že Otto by raději viděl Spiegelturm,“ ozval se Vilém, jako by Otto nic neřekl. „Vévodské archivy jsou ze všeho nejzajímavější.“

„Ach, Viléme, ty vždycky prosazuješ jen to, co chceš ty!“ štětila se Emilka.

„Tam můžeš vzít Otta pak,“ pronesla pevně Anna. „Ale napřed chce vidět Schwanenturm.“

„Tak ho tam vezmi,“ opáčil Vilém. „Já se zatím půjdu poohlédnout po dalších věcech, které mu chci ukázat.“

„Já jdu s tebou,“ prohlásila Emilka. „Pomůžu ti je hledat.“

„Tobě se jen nechce šplhat po schodech nahoru,“ ušklíbl se Vilém, nijak nadšený z představy, že mu bude dělat společnost jeho dvanáctiletá sestra.

„Pojďte,“ otočila se Anna k Ottovi. „Ponechme je jejich hašteření.“ A odvedla Otta dřív, než ji mohl Vilém zastavit. Ještě nikdy nepoznala takové štěstí. Její život byl spoután pravidly a rituály a ubíhal ve znamení věčného šití, modliteb a matčiny nepolevující bdělosti. Šance, že by se za normálních okolností mohla být jen na chvíli ocitnout o samotě s tímhle nejhezčím z mladíků, byla takřka nemyslitelná; nemohla uvěřit, že k tomu došlo tak hladce, bez nejmenší snahy z její strany. Že s ním osaměla, bylo něco, s čím by matka asi nikdy nesouhlasila, protože odjakživa tvrdila, že má-li si mladá žena uchovat neposkvrněnou pověst, neměla by za žádnou cenu zůstat o samotě s cizím mužem. Nevysvětlila však už, jak přesně by k takové poskvrně mělo dojít, přestože to zjevně bylo cosi strašlivého. Otto se ale jistě nepočítal, že? Patřil k rodině a nebyl o mnoho starší než ona.

Mohutná věž Schwanenturm se tyčila vysoko nad nimi a její hranatý stín dopadal na dlážděné nádvoří. Anna si s pocitem závratného štěstí uvědomovala, že Otto kráčí pouhý krok za ní, a byla ráda, že si oblékla nový, rudý hedvábný šat se zlatým živůtkem pošíitým perlami. V takovém oblečení a s plavými vlasy rozpuštěnými po zádech si připadala krásná. Všichni se sice shodovali v tom, že největší kráskou v rodině je Sibyla, jejíž lehce zešikmené oči a předlouhé zlatavé kadeře na portrétu tak uchvátily kurfiřta, ale Anna se kochala představou, že i ona možná vypadá pěkně.

Když se přiblížili, strážci přede dveřmi ke schodům do věže se postavili do pozoru.

„Tu věž nechal postavit můj předek, vévoda Adolf,“ vysvětlovala Anna, opřela se do těžkých dveří a otevřela.

„Dovolte,“ řekl Otto a dveře jí přidržel. Anna vykročila, vykasala si nádherné sukně a jala se vystupovat po schodech.

„Stará věž asi před sto lety spadla,“ pokračovala ve snaze zakrýt nervozitu přívalem faktů. „Vévoda Adolf ji postavil mnohem větší, než byla ta původní.“

„Je určitě hodně vysoká,“ souhlasil Otto. „Tyhle schody snad nikde nekončí. Neodpočineme si na chvilíčku?“

Anna se otočila a viděla, že na ni Otto upřeně hledí očima plnými obdivu.

„Jste velice hezká,“ řekl, „a ten šat vám moc sluší.“ Uznale zabloudil zrakem od jejího štíhlého pasu k oblině ňader dmoucích se pod sametovým živůtkem.

Vzrušená tou chválou se na něho usmála. Nemohla si pomoci. Věděla, že by mu neměla dovolit, aby jí říkal něco tak důvěrného, a sobě, aby jeho chválu přijímala. Přesto byla bez sebe radostí a neměla sílu odejít ani zaplašit kouzlo toho okamžiku.

Když měli za sebou poslední úsek schodů vedoucích až na vrchol věže, sotva popadali dech. Vstoupili do malé, skromně zařízené místnosti s okny do všech stran. Turecký koberec na zemi musel ve své době stát hotové jmění, ale teď byl vybledlý a prošlapaný. Anna přešla k oknu s výhledem na řeku. Dole pod nimi se rozkládalo město Kleve – mozaika strmých střech, věží a věžiček.

Otto zůstal stát těsně za ní.

„Jaký nádherný výhled,“ pronesl tiše a zahleděl se jí přes rameno. Cítila za sebou jeho dech. „Tak mi povězte o Lohengrinovi.“ Jeho hlas byl měkký jako pohlázení.

Anna se snažila soustředit na legendu, kterou mu slíbila vyprávět, ale její mysl přespříliš zaměstnával závatně opojný pocit, který ji celou prostupoval. Je tohle láska? Odjakživa si uvědomovala, jak hluboce se její rodiče milují, a z řečí a klípků, jež si mezi sebou vyměňovaly dámy i služebné, pochytila, že láska někdy může být jako šílenství, které lidi přiměje, aby se chovali jako zbavení rozumu. Dovede člověka učinit závatně šťastným, ale také jej uvrhnout do nejhlubšího smutku. Teď, když stála v této malé, zaprášené místnosti úplně poprvé sama s mladým mužem, pochopila, jaké to je, být k někomu silně přitahována. Byl to nádherný a zároveň děsivý pocit. Jako by ji to táhlo k něčemu důležitému a současně nebezpečnému, a ona neměla sílu se vzepřít.

Ale musí! Brzy z ní bude vdaná žena a učili ji, že svému budoucímu manželovi musí být bezvýhradně věrná.

„Víte, proč se téhle věži říká Labutí?“ zeptala se Otta. Dalo jí hodně práce se soustředit, aby dokázala promluvit. „V Limburku jste o klevských pověstech asi moc neslyšel, vidíte?“

„Když jsem byl malý, matka mi vyprávěla mnoho příběhů,“ odpověděl, „ale já jsem většinu z nich zapomněl.“

„Nad námi, na té věžici nahoře, je zlatá větrná korouhvička,“ pokračovala Anna jako bez dechu. „Má podobu labutě, kterou měla dávná hrabata z Kleve ve znaku na počest Labutího knížete, tajemného Lohengrina. Podívejte!“ Otočila se a vytáhla z živůtku smaltovaný přívěsek. „Tohle je moje osobní znamení. Dvě bílé labutě znamenají nevinnost a čistotu.“ Otto vzal její ruku do dlaní a sklonil se nad ni, aby si přívěsek prohlédl. Najednou ale Annu lehce políbil na zápěstí. Celým tělem jí projela nádherná, elektrizující vlna.

Nebyla úplně šílená – ještě ne. Učili ji, že žádná ctnostná žena nesmí nechat muže, aby ji políbil, dokud se s ní nezasnoubí a neučiní ji svou nevěstou. Rychle proto ruku odtáhla a Otto se napřímil.

Hlas se jí trochu chvěl, ale pokračovala. „Když Lohengrin plul před dávnými časy po Rýnu, aby navštívil klevskou hraběnkou jménem Elsa, vedly jeho loď právě dvě bílé labutě. Ta dáma se nacházela ve velkém nebezpečí, protože jí zemřel manžel a jistý tyran se snažil zaujmout jeho místo a donutit ji ke sňatku. Lohengrin jí přispěchal na pomoc, tyrana svrhl a oženil se s ní.“

Ottovy oči se vpíjely do jejích. „Jestli byla tak krásná jako jiná klevská princezna, kterou bych mohl jmenovat, pak Lohengrinovi závidím.“ Jeho hlas zněl trochu ochraptěle.

Anna cítila, jak jí hoří tváře. Neměla zdání, jak na takovou poklonu vhodně reagovat.

„Byl to slavný hrdina,“ pokračovala tedy ve snaze chovat se normálně. „Den po svatbě ale přiměl Elsu ke slibu, že se nikdy nebude vypytovat na jeho jméno a původ. Jako rytíř Svatého grálu, jehož neznala ani ona, ani nikdo jiný, býval často vyslán plnit tajné úkoly. Elsa souhlasila. Žili spolu šťastně a měli tři syny. Byli to mí předci.“

„Chcete mi snad říct, že to špatně skončilo?“ zeptal se Otto.

„Ano. Elsa se snažila dopídit, jestli její synové budou mít po otci nějaké větší dědictví. Neudržela se proto a jednoho dne mu položila otázku, kterou mu podle svého slibu nikdy položit neměla. Jakmile to udělala, Lohengrin propadl zoufalství. Vytrhl se jí z náruče a opustil hrad – tenhle hrad. A na řece už na něj čekaly dvě labutě s lodí, která ho přivezla do Kleve. Odplul v ní a už ho nikdy nikdo neviděl.“

Otto zavrtěl hlavou a zadíval se jí do očí. „A co se stalo s Elsou?“

„Tolik se pro svého muže soužila, že zemřela žalem. Velmi Lohengrina milovala.“

Anna si vůbec poprvé uvědomila, jak hroznou ztrátu Elsa utrpěla. To smutné zjištění muselo být z jejího výrazu natolik patrné, že Otto k ní bez varování přistoupil, sevřel ji v náruči a přivinul ji k sobě. Než mu v tom stačila zabránit, přitiskl své rty na její a dotkl se jazykem jejího. Byla to ta nejpodivnější věc, nádherná i odpudivá zároveň. Nikdy se jí ani nesnilo, že polibek může vypadat takhle, ale věděla, že co dělá, je špatné. Co by si o ní pomysleli rodiče?

„Ne,“ zašeptala a rychle se odtáhla.

Držel ji pevně v objetí. „Ano,“ vydechl. „Nevzpírej se té slasti, prosím! Ničemu to neuškodí. Nemusíš se bát.“ Najednou jí tykal.

„Mohla bych mít dítě,“ zaprotetovala a překvapilo ji, když se rozesmál. „Mohla,“ stála si na svém. „Matka Loweová říkala, že z polibků může vzejít dítě.“

„A kdo je matka Loweová?“ zeptal se a jemně se otřel nosem o její nos, zatímco ona se mu nepřilíši odhodlaně snažila vyvinout z objetí.

„Moje chůva.“

„Jak málo toho ví! Z líbání žádné dítě být nemůže. Je naprosto neškodné. A řekl bych, že se ti líbilo.“ Stále ji svíral v náruči a usmíval se na ni tak podmanivě, až cítila, že se jí podlamují kolena. Bylo vzrušující mluvit o takových věcech s mužem.

Znovu ji políbil, tentokrát jemně, něžně. A potom ji stáhl na koberec, líbal ji na oči a hladil jí líce. Rukama jí bloudil i jinde a nádherný pocit, který to v ní probouzel, zcela přehlušil poplašné zvonění v její hlavě. Říkal přece, že se nemá čeho bát, a ona mu věřila. Byl hostem v domě jejího otce – dobře vychovaný mladý muž, který – a na to se může spolehnout – jistě ví, jak se má chovat. Cítila, jak v něm roste vzrušení, a zjistila, že je nakažlivé.

„Ach, Anno,“ zamumlal, vpíjel se zrakem do jejích očí, omotával si její kadeře kolem prstů a stále rychleji a s rostoucím rozechvěním dýchal. „Dovol, abych tě miloval! Neublížím ti.“ Znovu přitiskl rty na její ústa, tentokrát vášnivěji, a potom sáhl níž, vyhrnul jí nádherné hedvábné sukně a k jejímu úžasu se začal dotýkat jejího klína. Nedokázala mu odolat. Byla příliš hluboce pohroužená do emocí a pocitů, o jakých se jí nikdy ani nesnilo.

„Tak jako máš rty tady,“ zašeptal a objížděl jí jazykem rty, „máš je i tady a tady.“ Rytmicky pohyboval špičkou prstu, osměloval se čím dál víc a Anna

cítila, jak v ní roste ta nejopojnější slast. Nebyl to žádný šok, jen úžas nad tím, jak málo dosud znala vlastní tělo – a za nic se nestyděla. Bylo to tady, ono šílenství, o němž ženy mluvily! Žila dosud vůbec?

Co následovalo, bylo naprosto nádherné a ona se tomu bez dalšího přemýšlení oddala, neschopná rozumně uvažovat. Chvilíčka bolesti – a potom vstoupila do ráje. Jak rozkoš rostla, ucítila, jak Ottovo tělo strnulo. Vykřikl a potom, jak se na ní i v ní pomalu uvolňoval a přitom ji pevně svíral v objetí a šeptal jí nesouvislá slova lásky, ji zaplavila nezadržitelná smršť extáze, která sílila a mohutněla, až se jí zdálo, že zešílí.

Zůstala uchváceně ležet, zatímco on se jí zahleděl do očí a usmál se na ni.

„Líbilo se ti naše líbání, Anno?“

Přikývla a bezděky ji napadlo, jaké má Otto krásné oči.

„Ach, má nejsladší Anno,“ zamumlal s ústy na jejích rtech. „Líbilo se ti to, vid’? Řekl bych, že ano.“

„Ano,“ vydechla. „Netušila jsem, že taková rozkoš vůbec existuje.“ Spočívala v jeho náruči neskonale šťastná a zoufale toužila ty nádherné chvíle co nejvíce prodloužit.

„Tohle Bůh zamýšlel pro muže a ženy!“ usmál se.

„Ale nebylo to nic špatného, že ne?“ Pomalu se jí vracel smysl pro povinnost a spolu s ním i vědomí, že se dopustila něčeho zakázaného.

„Jistěže ne.“ Pustil ji, posadil se a zavázal si kalhoty. „Ale zachovejme to jako své tajemství. Naši rodiče by to nepochopili. Mají za to, že takové slasti jsou vyhrazeny pro manželství, i když já nevidím nic špatného na tom, užívat si jich už dřív.“

Anny se začal zmocňovat pocit viny. Nechala se unést šílenstvím lásky a zradila zásady, které jí vštěpovala matka. Ale bylo to tak krásné! Proč se tedy do ní vkrádá strach? To bude obavou z odhalení, uvědomila si, toť vše. Ale jak by mohla litovat něčeho, co jí přineslo takovou rozkoš?

„Můžeme se vzít, Anno?“ otázal se Otto a toužebně se na ni zahleděl.

„Ach, kéž bychom mohli!“ zvolala. „Ale jsem zaslíbena synovi vévody Lotrinského.“ Hlas se jí zadrhl v hrdle.

Překvapeně na ni pohlédl. „To jsem nevěděl.“

Zavrtěla hlavou. „Ne že bych to chtěla, ale otec je nakloněn spojení s Lotrinskem.“ Pozdě si uvědomila, že to, co s Ottem dělala, si měla uchovat pro manželství. Ukradli, co mělo právem patřit Františkovi.

„Zasnoubení lze zrušit,“ namítl Otto.

Anna zavrtěla hlavou. „O tom pochybuji.“ Cítla, jak se jí do očí derou slzy, a věděla, že se jí zoufalství muselo vepsat do tváře.

Vstala, upravila se a vykročila ke dveřím.

„Kam jdeš, *Liebling*?“ zeptal se Otto zaraženě.

„Měli bychom se vrátit. Už jsme tu moc dlouho,“ řekla.

Sevřel ji v náručí a políbil ji tak dlouze a roztouženě, že o jeho citech nemohla pochybovat. Teď k sobě patřili a na tom se nemohlo nic změnit: říkaly jí to jeho rty. Zaplavila ji další mohutná vlna emocí. Chtěla, aby ta chvíle trvala věčně, ale silou vůle se od něho odtrhla. Už se s ním neodvažovala zůstat sama ani o minutku déle.

„Miluju tě, Anno,“ slyšela jeho šeptem pronášená slova.

Bez ohledu na bolest mezi nohama seběhla rychle ze schodů a v zoufalé touze vykřičet svůj žal spěchala do své komnaty, kde byla čistá voda, mýdlo a ručníky, s jejichž pomocí mohla odstranit všechny stopy svého hříchu, a kde si mohla svléknout šat, na který byla tak pyšná, ale nyní na něm byly vidět skvrny svědčící o jejím prohřešku. Otto měl pravdu. Co se stalo mezi nimi, musí zůstat tajemstvím. Navíc Anna nenacházela slov, jimiž by vyjádřila, co se vlastně přihodilo. Kdyby se to dozvěděli rodiče, všechnu vinu by přičítali jí. Především neměla s Ottem zůstat sama, natož mu dovolit, aby ji líbal a ležel s ní. Řekli by, že ji zneuctil – ji, klevskou princeznu – a že tak učinil v době, kdy byl hostem v domě jejího otce. A přece to tak nebylo! Ležela s ním dobrovolně – a upadla do extáze. Otto řekl, že ji miluje, a mluvil o sňatku – ale oni dva nikdy nemohou být svoji. Už když vycházela z věže, oči se jí opět zalily slzami. Modlila se jen, aby si jejího žalu nevšimli strážníci.

„Anno?“ volal Otto, který utíkal za ní. „Jsi v pořádku?“

„Spiegelturm je támhle!“ zavolala přes rameno přiskrceným hlasem. „Budou na věž čekat. Povězte jim... povězte jim, že mě bolí hlava a šla jsem si lehnout.“

Nechala ho stát na místě a pádila do své komnaty. Naštěstí byla prázdná. Matka Loweová si jako obvykle dávala odpoledního šlofika.

Anna si s pláčem rozněrovala živůtek, stáhla si rukávce a nechala šat spadnout na podlahu. Potom vzala džbán a nalila z něj vodu do lavoru. Teprve když se omývala, všimla si krvavé skvrny na spodní košili. Že by to byly měsíčky, o nichž jí pověděla matka Loweová? Když se jí Anna ptala, proč ženy musí krvácet, chuva jí prostě odpověděla, že to je boží vůle a že se Anna

dozví víc, až se bude schylovat k její svatbě. Anně vrtalo hlavou, jestli to nemá něco společného s tím, čeho se dnes dopustila.

Převlékla si spodní košili a tu zašpiněnou namočila do lavoru. Co ale udělá se svrchním šatem? I na něm byla krvavá šmouha. Namočila tedy žínku, kterou se omývala, a jala se ji drhnout. Šmouha brzy nebyla skoro vidět. Kdo by ji nehledal, ten by ji nenašel. Položila vlhké šaty na truhlici a oblékla si jiné, krémově bílé ovázané purpurově rudou šerpou. Potom se na sebe podívala do zrcadla, aby se přesvědčila, že na ní nikdo nepozná, že plakala. Oči měla trochu zarudlé, ale to mohla svést na bolavou hlavu. A hlava ji *opravdu* bolela – z lásky, pocitu viny a smutku, který teď v sobě nosila.

Když zvon na věži zval všechny k večeři, rozběhla se po schodech dolů a do jídelny přišla právě včas. Nedochvilnost otec netrpěl.

Otto už tam byl i se strýčkem Ottem a tetou Alžbětou. Zatoužila vrhnout se mu do náruče, ale vyhnula se jeho pohledu, protože jí neuniklo, že dělá všechno pro to, aby se na něj podívala. Nikdo nesmí uhodnout, jaké tajemství spolu sdílejí.

„Co tvoje hlava, drahá, už je to lepší?“ zeptala se teta Alžběta.

„Už je mi mnohem líp, děkuji,“ odpověděla Anna.

„Převlékla ses, dítě,“ poznamenala matka.

„V těch druhých šatech mi bylo moc horko.“ V duchu se modlila, aby je Otto nějakým neopatrným slovem nebo gestem neprozradil. Matka dovedla být velmi bystrá.

Večeře byla hotové utrpení. Anna se ze všech sil snažila chovat normálně a sníst lahodného vařeného kapra i pečené vepřové, které se podávaly. Na to, co se odpoledne stalo, se neodvažovala ani pomyslet, aby nezrudla a neprozradila se. Nebylo to snadné, když Otto seděl tak nebezpečně blízko ní, vypadal tak pěkně a jí se svíralo srdce láskou a touhou. Musela vynaložit všechnu svou vůli, aby se chovala jako obvykle. A zdálo se jí, že nikdo si opravdu ničeho nepatříčného nevšiml.

Po večeři se dostavili vévodovi hudebníci se svými píšťalami, loutnami a harfami. Matka pokaždé vyžadovala, aby jí zahráli na harfu. Harfa byla její oblíbený nástroj, a když dozněly poslední tóny, věnovala harfeníkům jeden ze svých vzácných úsměvů.

„Kéž bychom mohli tančit,“ pronesla toužebně Emilka. „Nebo zpívat.“

Matka se zachmuřila. „Drahé dítě, víš přece, že se nesluší, aby žena na veřejnosti tančila nebo zpívala.“

„To vím,“ zamumlala sklíčeně Emilka. „Když já ale hudbu a tanec tak miluju!“

Teta Alžběta na ni nesouhlasně pohlédla.

„Tu lásku k hudbě zdědila po mně,“ řekla na vysvětlenou matka. Alžběta se chabě pousmála.

Muži probírali politiku.

„Císař má velké ambice. Chce pro sebe guelderské vévodství,“ vykládal otec. „To ale připadne Anninu snoubenci.“ Anna viděla, jak se Otto zachmuřil, ale otec si ničeho nevšiml a pokračoval. „Vévoda Karel je bezdětný a František jako jeho prasynovec jednou všechno zdědí. Sám jsem chtěl na guelderské vévodství vznést nárok, ale v rámci podmínek předsvatební smlouvy jsem se ho vzdal. Spokojím se s tím, že guelderskou vévodkyní bude moje dcera.“

Anna měla co dělat, aby zachovala klidnou tvář. Ta vyhlídka ji vůbec netěšila. Imaginární obraz Františka se v jejích představách změnil a z dvorného, usmívajícího se mladíčka byl najednou rozmrzelý, podezřivý muž.

„Nárok na guelderské vévodství má ale i císař, ne?“ otázal se strýček Otto.

„Ano. Skrze svou matku,“ odpověděl otec. „Ale hodlá-li jej prosazovat, budeme na to připraveni. Klevsko je možná součástí Svaté říše římské, ale také je jedním z předních knížectví v Německu. Nedovolíme, aby nám císař vnucoval svou vůli. Budeme bránit naši nezávislost. Máme vlastní soudy i armádu a o naší zahraniční politice rozhodují já.“ Vilém pozorně naslouchal.

„Ale Karel je velmi silný. Musel byste bojovat,“ namítl strýček Otto.

„Bude-li král Jindřich pokračovat ve svých snahách rozvést se s tetou jeho císařského Veličenstva Kateřinou a oženit se s tou kurtizánou, pak se všechna ta síla soustředí na válku s Anglií. Vsadím se, že Karla bude zaměstnávat především to – a válka s Turkey, kteří se tlačí na jeho východní hranici. Nebude mít kdy zabývat se sporem o Guelders. Mám dost prostředků na to, abych mohl shromáždit velké vojsko.“ Vévoda se odmlčel a čekal, až mu služebník doleje pohár. „Jednou jsem se s králem Jindřichem setkal. Před osmi lety v Anglii. Tehdy jsem tu zemi navštívil jako člen doprovodu císaře Karla.“

„Jaký byl, otče?“ zajímal se Vilém.

„Hezký. Trochu nabubřelý. Pyšný na svůj nový titul. Tím jej tehdy právě obdařil papež. Nazval ho Obráncem víry. Za to, že sepsal traktát proti Lutherovi.“

Hovor se nekonečně vlekl a Anna neměla šanci promluvit si s Ottem, protože mezi nimi seděli Vilém a Emilka. A teď, s úderem deváté hodiny, se objevil hofmistr a odnášel víno, což bylo jasné znamení, že je čas odebrat se na lože. Dvořané měli zakázáno sedět déle, hrát karty, pít nebo jen tak klábosit. A otec rád posloužil vlastním příkladem.

Každý každému popřál dobrou noc. Když Anna vycházela z místnosti, cítila, jak ji někdo zezadu bere za ruku a něco jí tiskne do dlaně. Prudce se otočila a uviděla Otta, jak po ní vrhá roztoužený pohled. Naštěstí si toho snad nikdo nevšiml, a tak kráčela dál, vyšla z jídelny, přijala požehnání rodičů a spěchala do své komnaty.

Teprve tam rozevřela dlaň. Držela v ní maličký balíček zavinitý do útržku damašku. Uvnitř byl prsten s červeným smaltem. A také lístek. „Má sladká Anno, přijmi, prosím, tento důkaz mého uznání. Moje rodina má ve znaku rudý prsten, a tak je mi tento šperk nanejvýš drahý. Doufám, že ho budeš nosit a smýšlet laskavě o mém služebníku.“

Dal jí prsten, který je mu drahý! Kéž by to byl její snubní prsten! Ale i když není, stále symbolizuje věčnou lásku.

Neodvažovala se ponechat si jeho lístek. Jakkoli jí to rvalo srdce, roztrhala ho na maličké kousky a vyhodila je z okna. Prsten však ukryla pod uvolněné prkno podlahy v koutě své komnaty.

Když Wylichové dva dny nato odjeli, trápilo Annu na jedné straně vědomí, že se musela rozloučit s Ottem, a na druhou stranu cítila obrovskou úlevu, že už nemusí čelit jeho vážně míněným, tajeným pokusům s ní promluvit. Jakmile byl pryč a spolu s ním zmizel i strach z prozrazení, dokázala se uvolnit a přikázat si, že na něj nesmí myslet, protože jinak by se zbláznila. Neodvážila se ani poprosit otce, aby mu našel nějaké místo u dvora, protože její zjevný zájem o něj by mohl vyvolat nepříjemné otázky. Vrátit se ke každodenní rutině bylo přesto nesnesitelně těžké. S Emilkou obvykle trávil dny mezi ženami v matčiných komnatách a jen zřídkakdy vyjma nocí v jejich společné komnatě byly samy.

Vilém měl větší štěstí. Od jeho sedmi let se mu dostávalo důkladného vzdělání pod vedením otcova učeného rádce, pana Heresbacha, kterého otcí doporučil sám Erasmus. Vilém se nikdy neopomněl pochlubit, jak mu sám velký Erasmus věnoval knihu, když mu bylo pouhých pět let. Mluvil nyní plynně latinsky a francouzsky, zatímco Anna a Emilka uměly pouze

německy. Matka nevěřila, že by se ženy měly vzdělávat – podle ní stačilo, když uměly číst a psát.

„Nehodí se, aby byly velké dámy vzdělané,“ říkávala často. „Není třeba, abyste vy, dívky, mluvily jakýmkoli cizím jazykem.“

Anna si nedovedla představit, že by matka dokázala podlehnout takové síle vášně jako ona. Sice se jí fyzicky nápadně podobala, ale v mnoha dalších ohledech byla jiná, což v ní občas budilo smutek. Matka byla důstojná, vážná a zbožná. Takřka neustále na své dcery dohlížela. I tehdy, když si Anna a Emilka vyšly ven na čerstvý vzduch, doprovázela je a se svými dámami vždy kráčela kus za nimi.

„Nespustí nás z očí,“ zamumlala Emilka, když je jednou matka pozorovala, jak pobíhají po zahradě, a Anna se přistihla při myšlence, že je jí taková ostrážitost proti mysli.

„Vévodkyně je moudrá paní,“ uklidňovala sestry matka Loweová, když si jí na to po návratu do zámku postěžovaly. „Jen málokdy se vidí, aby matka tak příkladně dbala o své děti.“ Přes svou baculatost, růžové líce a pletence dlouhých vlasů zamotané kolem uší byla chůva Loweová velmi důstojná dáma. Anna a Emilka nade vši pochybnost věděly, že je miluje, ale shodovala se s matkou v názoru, že dívky musí být skromné, počestné a pokorné. Všechno, co se od matky a chůvy naučily, z nich mělo učinit ctnostné budoucí manželky knížat, a pokud by z této úzké cesty, jež jim byla předurčena, zbloudily nebo se začaly oddávat dennímu snění, matka i chůva Loweová by je určité zaměstnaly a nasměrovaly jejich myšlenky ke zbožnosti a vyšívání. Chraň Bůh, modlila se Anna, aby se někdy dozvěděly, že jejich rad nedbala!

„Musíte být jako jeptišky,“ zdůrazňovala jim neustále matka. Měla sklon udílet jim během dlouhých hodin nad vyšíváním mravoličná kázání. Od odjezdu hostů uplynul už týden a Anna si s jistou úzkostí kladla otázku, zda nezpozorovala, jak se k sobě s Ottem chovali. „Musíš se naučit si hlídat, kam se díváš. Nikdy nesmíš zabloudit zrakem tam, kam by ses dívat neměla. Ve svých gestech i výrazech buď uměřená.“

I kdyby si toho ale matka všimla, nemůže přece vědět, k čemu všemu došlo, ujišťovala se v duchu Anna ve snaze zahnat pocit viny, který v ní neustále hlodal. Nepřestávala žasnout nad tím, jak mohla tak snadno zapomenout na všechno, co ji matka učila. Hlídat si, kam se dívá? Neuhlídala si vůbec nic! Nejsem hodna sňatku, opakovala si nešťastně. Nejsem hodna lásky své

rodiny. Kdyby moji nejbližší věděli, kdo ve skutečnosti jsem, po zásluze by mě zavrhli.

O svém smutku však neřekla nikomu ani slovo. Musí zachovat tajemství a o své radosti, žalu i vině pomlčet – to byl její trest.

Toužila proto po dalším rozptýlení. Její dny však ubíhaly v nudném koleběhu modliteb, vyšívání, předení, vaření a rad ohledně toho, jak vést domácnost. Aspoň že tu byla hudba, kterou mohla poslouchat, i když tanec a zpěv jim byly zapovězeny jako neslušné. Emilka tato pravidla chytře obcházela a v hromadě svých věcí nacpaných pod postelí měla schovanou loutnu, na kterou tiše hrávala vždy večer nebo v nestřežených chvílích přes den a neustále si zapisovala slova nějakých písní, které si vymýšlela. Anna tak odvážná nebyla a navíc neuměla hrát na žádný nástroj. A rozhodně neuměla zpívat.

Zdalo se, že její svět zůstane navždy omezen na hrad a kapli, i když čas od času měly s Emilkou dovoleno bavit u večere hosty spolu s vévodou a vévodkyní, protože rodiče své dcery v Klevsku vychovávali tak, aby z nich byly dobré hostitelky. Hosté, kteří pro ně byli vybráni, bývali prakticky vždy humanističtí učenci, duchovní nebo otcovi rádcí, kteří se těšili jeho přízni. Vychvalovali Annino kouzlo i půvab, čemuž matka spokojeně přihlížela: měla za to, že udělala dobře, když ze svých dcer vychovala tak ctnostné panny.

Přes všechnu matčinu přísnost ji Anna milovala. Matka byla pro ni skálou, na níž stál celý její svět, a vzorem hodným následování, pokud vyvstal nějaký problém. Pohled na její klidnou tvář i zvuk jejího hlasu představovaly vše dobré a bezpečné. Inspirací k tomu jí byla její víra.

Matka byla stejně jako otec přítelkyní humanistických učenců, ale ti, kdo bývali v jejich kruhu a u jejich stolu vítáni, museli být jedné myslí v tom, že se staví proti učení Martina Luthera. Matka se obracela pro duchovní útěchu ke svému zpovědníkovi, otci Gerechtovi, který byl představeným kartouzy v Cantave nedaleko jejího rodného Jülichu. Byl sice mnichem a příslušníkem velmi přísného kartuziánského řádu, ale třebaže si zvolil asketický život v tichu a samotě svého kláštera, choval soucit a něžnou lásku ke všem duším žijícím ve světském prostředí a týden co týden zavítal ke dvoru. Sepsal dva traktáty proti Lutherovi, ale žádná zášť v něm nebyla a Anna milovala jeho kázání, protože v nich mluvil výhradně o lásce.

„Nikdy neztrácejte ze zřetele boží lásku k lidem,“ opakoval neustále a laskavě se přitom na Annu a Emilku sedící s matkou u stolu usmíval. „Jste křesťanské princezny a jako předmět zvláštní úcty a velký vzor musíme mít

neustále před očima Svaté srdce boží.“ Anna se snažila řídit se jeho radou, ale jak dospívala, zjišťovala, že svět nabízí příliš mnoho rozptýlení – z nichž většina jí byla zapovězena.

Matka byla samozřejmě nad světské kratochvíle povznesena. Jejím posláním bylo vychovat ze svých dětí dobré katolíky. „Vždycky jim připomínám rodinné motto: *Candida nostra fides* – Naše víra je čistá,“ pronesla jednou a střídme upila vína z poháru. „A tak tomu musí být. Dvůr mého manžela je školou Nového učení. Je sice pravda, že se můžeme mnohému přiučit z nedávno znovuobjevených textů z dob starého Řecka a Říma, ale obávám se, že tyto spisy podněcují lidi jen k tomu, aby zpochybňovali učení svaté církve.“

„Ještě před pár lety se zdálo, že studium starověkých děl je něco úžasného,“ pravil otec Gerecht, zatímco sloužící podávali ovoce, „ale Vaše Milost má pravdu, protože se zároveň ukázalo i jako nebezpečné, neboť vskutku vedlo lidi k tomu, aby zpochybňovali otázky víry a doktríny.“ Zatvářil se nešťastně. „Někteří si dokonce myslí, že Písmo by mělo být přístupné každému, aby si je mohl přečíst.“ Nevyslovil jméno Erasma Rotterdamského, ani nemusel, protože všichni věděli, že právě Erasmus prosazuje překlad Písma do mluveného jazyka a sám už některé jeho pasáže přeložil. A bylo dobře známo, že vévoda s ním souhlasí.

Matka však otce nikdy nekritizovala ani s ním v ničem otevřeně nesouhlasila. A poněvadž otec Erasma miloval, nekritizovala ani toho. Jen sedávala, elegantně uždibovala z pokrmu na talíři a tvářila se zadumaně.

Otec Gerecht zavrtěl hlavou. „Budou-li mít laici dovoleno číst Písmo, mohou se vychloubat, že mu rozumějí líp nežli duchovní, kteří byli vycvičeni k tomu, aby je vykládali, a vysvěcením se jim k tomu dostalo duchovní pravomoci.“

Zničehonic promluvil Vilém, který hovoru až dosud se zájmem naslouchal: „Odpusťte, otče, ale slyšel jsem, že ne všichni kněží jsou dost vzdělaní, aby dokázali správně vykládat Písmo svým ovečkám, a že někteří je vykládají selektivně, aby to odpovídalo jejich záměrům.“

„Viléme!“ zvolala matka, kterou synova slova šokovala.

Starý mnich se usmál. „Vaše Milosti, v chlapcově věku je přece přirozené se ptát, a pokud něco takového zaslechl, pak potřebuje slyšet, že to je velmi vzácný případ. Na všech cestách života člověk potká úplatné duše, bohužel dokonce i mezi kněžími. Ale většina duchovních je ve svém povolání upřímná a svědomitá. Uspokojí vás má odpověď, mladý pane?“

„Ano, otče.“ Nezdálo se však, že by byl Vilém přesvědčen.

„V to doufám,“ poznamenala přísně matka.

Vilém sklonil hlavu.

Do Anniných patnáctých narozenin už nezbývalo mnoho času. Měla je v září a Emilka v říjnu, takže je vždycky slavily společně, většinou poklidnou večerí s rodiči a několika vybranými hosty, kteří přicházeli s blahopřáními a dary. Dívky měly aspoň příležitost se pěkně obléknout.

Anna stála jen ve spodní košili uprostřed komnaty a zamyšleně hleděla na roucho rozložené na loži. Emilka netrpělivě přecházela po komnatě, už oblečená v šatu z mechově zeleného sametu se širokým černým páskem a složité prostřihanými rukávci.

„Černý samet je moc usedlý, Anno,“ řekla.

„Jistě, ale jsou to moje nejdražší šaty.“ Anna se sklonila nad záplavou purpurově rudého sametu. „Vezmu si nakonec tyhle. A možná svůj nejlepší čepce, který mi odkrývá vlasy.“ Zvedla *Stickelchen* posetý perlami a korálky. Byl nádherně vyšíváný a lemovaný zlatohlavem.

„Velmi příhodné, paní markýzo,“ poznamenala matka Loweová, která právě vrazila do komnaty s náručí čistého ložního prádla, které šla uložit do truhly v nohách postele. „Teď, když už je z vás skoro dospělá patnáctiletá dáma, musíte vypadat na úrovni. Ale ta purpurová se k tomu čepci nehodí. Co kdybyste si vzala ty šarlatově červené hedvábné šaty?“

Anna zaváhala. Neměla je na sobě od června a nechtěla si je vzít ani tentokrát. Kdyby se někdo podíval blíž, stále by si mohl všimnout skvrny, která nepopíratelně svědčila o tom, co se tehdy mezi ní a Ottem odehrálo.

„Ne. Myslím, že si vezmu ty černé,“ vyhrkla. „Ten zlatý pás s velkou spouhou se bude k čepci hodit líp.“

Matka Loweová jí pomohla šat obléknout a začala ji šněrovat. „Musím říct, moje mladá paní, že jste dost přibrala,“ řekla. „Posledně jsem vás dokázala stáhnout mnohem víc.“

„To je proto, že má tak ráda sladkosti,“ zasmála se Emilka. Anna se však nesmála. Nejedla o nic víc sladkostí než dřív, a přece pozorovala, že se jí v posledních týdnech rychle zvětšují prsa a roste jí břicho. Věděla, že to všechno je součástí dospívání, ale nechtěla být tlustá.

Nasadila si pásek. Byla to pravda. Obvod pasu se zvětšil. „Budu si muset dávat pozor na to, co jím,“ řekla.

„U mladých dam vašeho věku je běžné, že přiberou,“ utěšovala ji matka Loweová. „Když budete jíst míň, zase shodíte, uvidíte.“

Jenže ona neshodila. O měsíc později, když se už mezi věžemi proháněl podzimní vítr, na kluzkou dlažbu nádvoří se tiše snášelo uschlé listí ze stromů a celá vévodská domácnost se jako každoročně chystala vrátit se na zimu do Düsseldorfu, si Anna musela přiznat, že se jí prsa i břicho beze všech pochyb zvětšily. Je snad nemocná? napadalo ji. Přestože se cítí tak dobře? A jaká nemoc by se mohla takhle projevovat?

Hlavou jí bleskla děsivá možnost. Dámám od matčina dvora rostlo břicho, když byly *enceinte*. Tehdy pokaždé na několik měsíců zmizely na svých statcích a poté se znovu objevily u dvora štíhlé jako proutek a plné klípků o svých nových ratolestech. Ale ona přece nemůže být *enceinte*! Především není vdaná a Otto ji ujišťoval, že líbání, ba i to odvážnější, je neškodné. A matka Loweová nedávno prohlásila, že své svěřenky nebude odrazovat od toho, aby políbily kteréhokoli mladého muže, jenž se jim líbí.

Ale co když se Otto mýlil? Co když líbání není tak neškodné, jak tvrdil?

Kapitola 2

1530–1531

S listopadem přišly mlhy a vévodská domácnost měla takřka sbaleno. Nazítří opustí Schwanenburg.

Té noci Anna ležela beze spánku s rukama položenýma na bříše. Beze všech pochybností jí rostlo. A musela často běhat na záchod.

Vstala, poklekla vedle postele, nadzvedla prkno podlahy a vytáhla Ottův prsten. Musí si ho vzít s sebou. Nesnesla by pomýšlení, že ho tam nechala. Byl tím jediným, co jí po něm zůstalo.

Vlezla si zpátky do postele, ale spánek jí stále unikal. Měla by sebrat odvalu a poradit se s jedním z otcových lékařů? Doktorů přece skládají přísahu, že o svých pacientech nic neprozradí. Avšak nahlíženo z mravního hlediska, nepokládal by doktor Schultz svou loajalitu vůči vévodovi za přednější? A jak by mu Anna vůbec dokázala vypovědět, co dělala s Ottem?

Musela však zjistit, co s ní je, protože jinak by mohla i umřít – nebo, chraň Bůh, mít dítě, což by bylo snad ještě horší. Věděla, že svoje příznaky už nedokáže o moc déle skrývat. Už teď se stahovala v pase, jak nejvíc se odvážila, a každé ráno se hleděla odít do některé ze svých nejteplejších a nejobjemnějších spodních košil dřív, než přijde matka Loweová, aby jí pomohla s oblékáním. Chůva si však jistě už brzy všimne, že něco není v pořádku.

Matku Loweovou nemohla ošálit. „Máme před sebou dlouhých sto mil a váš pan otec chce vyrazit na cestu co nejdříve, abychom za denního světla dojeli co nejdál. Naleju vám trochu horké vody a spodní košili vám nahřeju u kamen.“

Anna vyklouzla z postele. Ještě přednedávnem jí nečinilo sebemenší potíže se před chůvou svléknout a umývat se. Teď se k ní obrátila zády, širokou noční košili spustila pouze do pasu, chopila se žínky a začala si omývat mýdlem tvář i paže. Přitom se modlila, aby si matka Loweová nevšimla, jakých změn doznalo její tělo.

„Anno, otočte se ke mně!“ Ráznost toho příkazu i prostý fakt, že ji chůva

oslovila křestním jménem jako v dobách, kdy byla ještě dítě, ji nenechaly na pochybách, že její tajemství je vyzraženo. Přitiskla si zmáčenou košili na prsa a obrátila se. V obličeji matky Loweové uviděla výraz takového zděšení, až v ní zatrnulo. „Nechcete mi něco povědět, dítě?“ vypravila ze sebe. „*Mein Gott*, měla jsem nějaké podezření, ale říkala jsem si, ne, moje Anna přece ne, to není možné. Je to hodná dívka a zcela nevinná, pokud jde o takové věci. To by Anna přece neudělala. Povězte, že jste nás všechny nezostudila!“

Anna propukla v pláč. „Já nevím,“ zakvílela. „On říkal, že se nemůže nic stát.“

Matka Loweová si přitiskla ruku na ústa. „On? Kdo on? Raději mi všechno povězte!“ Očividně se snažila ovládnout, ale bylo patrné, že je v šoku.

Anna svěsila hlavu a v duchu sbírala sílu, aby dokázala unést důsledky svého poklesku. Věděla už, že se stalo něco, na čem její chůva nemůže nic změnit. Jak tak ze sebe s častými zámlkami, zajíknutími a spoustou eufemismů klopotně soukala svůj příběh, cítila přesto jistou úlevu už jen proto, že se mohla někomu svěřit.

Zatímco mluvila, matka Loweová ji třesoucíma se rukama oblékala a Anna si uvědomila, že toto vrhne na její chůvu velmi špatné světlo. Matka řekne, že svou svěřenku nehlídala anebo jí nevštlípila dostatečný smysl pro slušné chování. A to bude nespravedlivé, protože matka sama navrhla, aby Anna, Emilka a Vilém provedli Otta po hradě. Nenařídila jim, aby vyhledali matku Loweovou, protože věděla, že chůva jako vždy odpoledne spí. A přestože matka Anně neustále opakovala, že musí být ctnostná, sama zanedbala svou povinnost, protože Anně neřekla, na co si má dávat pozor.

„Určitě byl ve vás?“ vyhrkla matka Loweová a tváře jí zrůžověly.

„Ano,“ zašeptala Anna. „Řekl mi, že to je líbání a to že je neškodné.“

„Neškodné! Vždyť je to přesně to, co muž a žena dělají, aby měli děti. A zdá se mi, že vy právě jedno čekáte, holčičko nebohá.“ Chůva si hluboce povzddechla. „Nenapadá mě, co dělat. Budeme to muset říct vaší matce.“

„Ne!“ vykřikla Anna. Najednou dostala vztek na Otta, že ji tak oklamal – udělal to záměrně? –, a děsila se toho, jaký šok a zklamání své matce přivodí a jak se na ni matka jistě rozzuří.

„Nemám na vybranou,“ prohlásila pevně chůva Loweová. „Musí to vědět, aby rozhodla, co udělat. Ale nechte na mně, abych jí ve vhodnou chvíli vysvětlila, že jste se sice chovala nepřipustně a pošetile, ale byla jste nevědomá a zneužil vás mladý zlotřilec, který jednal hanebně!“

Anna se celá třásla. Chtěla protestovat, že tak to nebylo, ale neodvážila se ani hlesnout. Potřebovala mít matku Loweovou na své straně.

„Co myslíte, že řekne?“ zašeptala.

„To, co by řekla každá matka, kdyby se něco takového dozvěděla!“ odsekla chůva. „A vy musíte uznat, že má plné právo se zlobit. Myslím ale, že ji znám natolik dobře, abych mohla říct, že až se uklidní, bude spravedlivá.“

„Povíte jí to teď hned?“ zajíkla se Anna.

„Ne, dítě.“ Matka Loweová sundala z kolíku na stěně Annin plášť. „Musíme vyrazit na cestu. Bude lepší s tím počkat, až přijedeme do Düsseldorfu.“

„Ale tam nebudeme dřív než za tři dny!“ zvolala Anna.

„Po cestě bude jen málo příležitostí k soukromému rozhovoru. Ne, musíme vydržet až do Düsseldorfu. Já taky potřebuju čas, abych si rozmyslela, jak s vaší paní matkou promluví.“

Anně ještě žádná cesta nepřipadala tak dlouhá. Byla to hotová věčnost, než se v dále objevily věže a cibulovité bání kostelů hlavního města vévodství, zahalené v mlhách.

Tady, ve vévodském paláci nad vodami Rýna, se Anna narodila a odtud také odjela její sestra Sibyla, aby se provdala za saského kurfiřta. Dnes si ale Anna nemohla užívat radost, jakou obvykle cítila, když se vracela domů. Byla plna úzkosti a strachu. Když na vnějším nádvoří vystupovala z kočáru, dokázala myslet jen na to, že možná ještě dnes se rozhodne o jejím osudu. Nedovedla si představit, co se stane. Zruší rodiče její zasnoubení? Zavrou ji do kláštera a ona dožije své dny v hanbě? A to vůbec nejhorší – vydědí ji rodiče? Anebo – při tom pomyšlení v ní svítl paprsek naděje – přimějí Otta, aby se s ní oženil? Možná že nakonec všechno dobře dopadne.

Otec sesedal z koně a s uspokojením přelétl zrakem po dvou věžích korunovaných kupolemi, jež lemovaly otevřené nádvoří. Matka už mezitím udílela příkazy komorným, aby se chopily jejich osobních zavazadel.

„Vy, děvčata, jděte nahoru do svých pokojů,“ obrátila se na dcery. „A ty se, Anno, snaž tvářit trochu veseleji. Brzy budou Vánoce.“

„Ano, má paní,“ hlesla Anna a přiměla se k úsměvu, ale pak se rychle otočila, aby matka neviděla, jak se jí do očí derou slzy. Do Vánoc už může být vyvržena z rodiny.

S Emilkou v patách zamířila ke schodům a obě společně vyběhly do svých komnat ve druhém poschodí. Náhdera jejich soukromých příbytků, která ji

jinak pokaždé znovu ohromila, když sem vstoupila, na ni dnes nijak nezapůsobila. Zavřela za sebou dveře, svezla se na dřevěnou vyřezávanou židli a jen stěží zadržovala vzlyky. Na dveře zaklepala její komorná s dotazem, zda jí má vybalit, ale ona ji poslala pryč.

Byla příliš rozrušená, než aby dokázala číst nebo vyšívát. Přistihla se, že upřeně zírá z okna dolů na šedé břidlicové střechy chodby vedoucí podél říčního břehu. V komnatách pod ní se jistě zabydluje matka, která ještě neví, že se jí v nejbližší době zhroutí svět. Při tom pomyšlení se Anna opět rozplakala.

Večere se vévodským dětem podávala jako obvykle v jejich pokojích. Anna se jen letmo podívala na *Sauerbraten* s restovaným špenátem, který před ní přistál, a zvedl se jí žaludek. Poslala komornou i s jídlem pryč.

„Nemám hlad,“ řekla.

Víc než co jiného by chtěla vědět, jestli už chuva Loweová mluvila s matkou. Žena však vešla do komnaty s vážnou tváří, teprve když zvon na věži odbil sedmou.

„Chce vás vidět vaše paní matka,“ řekla.

Anna celá roztřesená vstala, neschopná slova. Hrdlo se jí svíralo úzkostí, jako by se měla zalknout. Vyšla za chůvou Loweovou ze dveří, sestoupila po schodech a veřejnými komnatami prošla až ke dveřím do matčina pokoje. Nohy se jí podlamovaly, jako by jí chtěly vypovědět službu. Na prahu stáli strážci se zkríženými píkami. Ceremoniář vyskočil a otevřel před ní dveře.

„Paní markýza de Pont-à-Mousson!“ ohlásil ji.

Anna kolem něj prošla, udělala pukrle a očima úzkostně zapátrala v matčině obličeji.

Vévodkyně byla sama a seděla na své obvyklé židli. Na její pokyn se dveře za Annou a chůvou Loweovou zavřely. Annu šokovalo, když si uvědomila, že matka pláče. Nikdy dřív ji plakat neviděla. Své starosti přenechávala Bohu v dobré víře, že jí pomůže. Soužení, které jí Anna způsobila, však bylo i nad jeho síly.

„Posad' se, Anno,“ řekla a ukázala na dřevěnou stolicí. Hlas se jí chvěl. „Víš, o čem chci mluvit. Pro mě je ale příliš bolestné opakovat to, co mi sdělila chuva Loweová, a tak to nebudeme rozebírat. Musíš jít ke zpovědi, učinit pokání a usmířit se s Bohem. Pokud jde o mě, právě dělám totéž. Chuva Loweová odhaduje, že jsi přibližně v pátém měsíci...“ Bezděky se otrásla.

„Ano, má paní,“ zašeptala Anna. „Je mi to moc líto...“

„Tím jsem si jista,“ poznamenala matka ostře. „Když jen pomyslím, kolikrát jsem tě nabádala ke ctnosti, plakala bych. Kdybys mi pozorně naslouchala, nemusely bychom dnes vést tento rozhovor. Ale co se stalo, nemůže se odestát, jakkoli mě to trápí. A chůva Loweová mi pověděla, jak hluboce se rmoutíš ty, že budeš muset žít s důsledky svého hříchu. Beru v úvahu tvá raná léta i tvou nevinnost. Ráda bych si myslela, že jsi byla spíš obětí hříchu než hříšnicí, jak vyplývá ze souvislostí.“

Anna sklonila hlavu. Taková míra pochopení byla víc, než si zasloužila. Bude chůvě Loweové nadosmrti vděčná, že její poklesek vyličila v takových barvách.

Nyní nadešla chvíle prosit o budoucnost. „Má paní,“ odvážila se promluvit Anna, „zachovali jsme se špatně, když jsme udělali, co jsme udělali, ale milujeme se. Otto se se mnou chce oženit!“

Matka na ni chvíli mlčky zírala. „Zbláznila ses, děvče? Copak si opravdu myslíš, že by tě tvůj pan otec provdal za bastarda?“ Anna ještě nikdy neslyšela matku mluvit tak důrazně.

„Vyhnutí bychom se tak přece zneuctění, má paní,“ špitla.

„Existují i jiné cesty, jak to udělat!“ Vévodkyně zavrtěla hlavou, jako by si zoufala. „Poslyš, Anno. V žádném případě se nikdo nesmí dozvědět, že čekáš dítě. Řekla jsi to někomu?“

„Ne, paní. Ale neměli bychom o tom zpravit Otta?“

Matce se rozšířily oči zděšením. „Ani náhodou! Za to, co ti udělal, by zasloužil pořádně spráskat bičem. Rozhodně bude lepší, když se nedozví, co z toho všeho vzešlo. A tvůj otec se to taky nikdy nesmí dozvědět. Zlomilo by mu to srdce... tak jako ho to zlomilo mně.“ Hlas se jí opět zachvěl. Annu přemohly výčitky svědomí – a vztek. Tolik matku ranila, a přesto se chová tak rozumně.

„Rozhlásíme proto, že jsi nemocná,“ promluvila matka opět rázně. „Že máš něco se žaludkem. Chůva Loweová mi řekla, že tě poslední dobou opustila chuť k jídlu, takže si toho možná všimli i jiní. Odjedeš na Schloss Burg, kde je zdravý vzduch, a dá-li Bůh, do jara se tam plně zotavíš. Chůva Loweová tě doprovodí, a až přijde čas, sežene porodní bábu, která se o tebe postará. Až... až bude po všem, můžeš se vrátit ke dvoru, jako by se nic nestalo, a nikdo se nic nedozví.“

„Ano, máti,“ odpověděla poslušně Anna. Její trest mohl být mnohem tvrdší a mohla dokonce přijít o matčinu lásku. Nemohla by však matka být o něco

chápatější, využít svého vlivu a pokusit se přesvědčit otce, aby jí dovolil provdat se za Otta? Jak by byla šťastná! Ale teď...

„A co dítě?“ vytáhla svou poslední kartu. „Potřebuje otce.“

Matka sevřela rty. „Na to jsi měla myslet dřív! Dítě bude odloženo k chůvě a dáno do pěstounské péče. Nikdo se nedozví, kdo jsou jeho rodiče. Chůvo Loweová, to zařídíte vy, až budete v Solingenu.“

„Ano, madam,“ přikývla chůva.

Vévodkyně se obrátila k Anně. „Třeba tomu teď nevěříš, ale bude to tak nejlepší. Jediné, co po tobě chci, je spolupráce a diskrétnost.“

„Ano, paní,“ zašeptala Anna. Nedokázala už zadržet slzy. „Budu se muset vyzpovídat otci Gerechtovi?“ Při tom pomyšlení se jí udělalo špatně – a najednou dostala strach, když si představila, co je před ní a že se s tím bude muset poprat sama, bez matčiny povzbudivé přítomnosti.

„Ne. Chůva Loweová zařídí, aby tě na Schloss Burgu navštívil cizí kněz,“ řekla matka. „Někdo, kdo tě nezná.“

Přes nelibost, jakou cítila, Anna věděla, že má vlastně velké štěstí. „Má paní, nemohu vám ani dost poděkovat za vaši laskavost. Víím, že si ji nezasloužím,“ pronesla v slzách. „Je mi moc líto, že jsem vás tak zarmoutila. A budete mi chybět.“ Padla na kolena, hlavu v dlaních, a celé její tělo se otřásalo pláčem.

Na jejím rameni spočinula konejšivá ruka. Pozvedla zvlhlou tvář a uviděla, že se nad ní sklání matka. „I ty mi budeš chybět, Anno,“ řekla o poznání něžnějším tónem a Annu napadlo, že matčina odměřenost nevyvěrá ani tak z její rozmrzelosti jako spíš ze smutku. Jako vždy skrývala své city. Tohle se Anna dosud nenaučila. Objala matku kolem pasu.

„Nezříkejte se mě docela!“ zvolala. „Prosím, nezavrhujte mě. Raději bych umřela, než abych ztratila vaši lásku.“

Matka ji vzala za ruce a podržela je ve svých dlaních. „Nikdo tě nezavrhuje, Anno. Dělán, co je pro tebe nejlepší, protože tě miluju. Teď jdi do své komnaty, ulehni a dělej, že jsi nemocná. A až budeš pryč, budeme si psát a ty mi budeš líčit, jak se ti vede. Odjedeš s mým požehnáním. Bůh tě opatruj.“

Schloss Burg byl jedním z Anniných oblíbených míst. Strávila tam nemalou část svého dětství. Stál na skalnatém ostrohu vysoko nad řekou Wupper, obklopen hlubokými lesy. Jeho obrovský palác býval kdysi hlavní pevností předků vévodkyně Marie, hrabat z Bergu. Pro dobré podmínky k lovu v blízkém okolí

si jej oblíbil i vévoda, neboť skýtal dokonalé prostředí pro hostiny a dvorské slavnosti, jež miloval. Za dávných časů, kdy býval pevností, měl významnou obrannou funkci. Nyní z něj zůstal shluk hradebních věží a pěkných, černobílých hrázděných budov obklopujících mohutný donjon. Otec si hradu velmi cenil pro jeho nádheru, bezpečí, jež skýtal jeho rodině, a také proto, že byl pro jeho děti mnohem zdravějším místem než městské prostředí Düsseldorfu.

Anna opírající se o paži matky Loweové a doprovázená pouze komornou, kterou jí vybrala chůva a jež na ně čekala ve velké klenuté síni, aby je uvítala, kráčela pomalu přes nádvoří a koutkem oka zahlédla dva ozbrojence ze svého doprovodu, jak ji soucitně pozorují. Očividně se jí tedy dařilo předstírat, že je nemocná, a oni si nepochybně mysleli, že sem přišla v marné naději, že si pobytem zde prodlouží život. Naštěstí byla zima, a tak se jí podařilo skrýt rostoucí břicho pod těžkým pláštěm podšitým kožesinou.

Pomalu, krok za krokem, vystoupila po velkém ceremoniálním schodišti, došla k přijímacím komnatám v prvním poschodí a vstoupila do Rytířského sálu. Tato obrovská sloupová síň dlouhý čas sloužila klevským vévodům k velkým státním oslavám a k téměř účelu ji před nimi využívala i hrabata z Bergu. V tomto sále se před dvaceti lety brali otec s matkou a Sibyla se tu zasnoubila se saským kurfiřtem. Dnes tu ve dvou elegantních francouzských krbech hořely na počest jejího příchodu ohně, ale ze stěn síně sálal chlad, jako by ji dokázal zahrát jen velký zástup lidí. Svíce tu však nikdo nerozsvítil, a tak tu vládlo ponuré šero. Anna kráčela kolem kamenných sloupů, jež podíraly vysoký trámový strop, a chvěla se zimou i pocitem osamění.

Za rytířským sálem se nacházely prostorné soukromé komnaty vévodské rodiny. Když býval otec pryč, trávila Anna své dny v komnatě matčinyh dam, v Kemenate, kde žily příslušnice rodiny. Ze všech oken byl nádherný výhled na malebné venkovní scenerie. Za Kemenate se nacházela kaple, kde se vévodkyně – když byla na hradě – každý den modlila hodinky a sama odříkávala denní modlitbu, zatímco její děti klečely za ní.

Služebné připravily Anně ložnici. V zelených kachlových kamnech v rohu místnosti hořel oheň, peřiny na měkké posteli byly vyvětrané a stěny zdobily květinové tapiserie. Matka Loweová nařídila mladičké komorné Gerdě, aby spěchala vybalit Anniny truhlice, a brzy už místnost zase připomínala domov – až na to, že nikdo z těch, kteří dělali ze Schloss Burgu skutečný domov, tu nebyl.

Jak zima mýjela a dítě v ní rostlo a kopalo, držela se Anna většinou ve své komnatě, kde o ni pečovaly matka Loweová a Gerda, již řekli, že její paní trpí hroznou vodnatelností. Anna se nikdy nedozvěděla, zda Gerda uhadla pravdu. Třebaže to byla negramotná venkovská dívka, měla velmi živou představivost. Byla však úslušná, k Anně velice laskavá a zřejmě se neodvažovala na své pány moc vyptávat.

Když Anna poprvé ucítila, jak dítě kope, uvědomila si se vši naléhavostí, že v ní malé roste. Rozplakala se, když pomyslela na to, že nikdy nepozná lásku své matky – nebo otce. Snažila se nemyslet na Otta, protože kdyby na něj myslela, zbláznila by se touhou a žalem. Měl by být tady po jejím boku. Není správné držet ho v nevědomosti. A bylo kruté učinit už předem z dítěte sirotka.

Matka Loweová se diskrétně poptala po okolí a našla zkušenou porodní bábu, již namluvila historku o jedné vdané dvorní dámě od vévodkynina dvora, která se ocitla v choulostivé situaci, a když obdržela svolení vyhledat útočiště zde na hradě, žádá o pomoc a absolutní diskrétnost. A že porodní bába dostane dobře zapláceno za obojí. Ta, nanejvýš spokojená se svou odměnou, přislíbila najít důvěryhodnou kojnou, až nadejde čas. Její vlastní sestra prý právě čeká dítě a mohla by případně vypomocet, neboť při předešlém dítěti měla mléka více než dost. Matka Loweová se vypravila na návštěvu do ženina domu i do domu její sestry a vrátila se spokojená, že obě domácnosti jsou čisté jako ze škatulky. A co víc, porodní bába zná rodinu, která v předchozích letech přišla při porodech o šest ratolestí a nesmírně touží po dítěti. Muž, mistr Schmidt, je zámožný a vážený místní platněř, majitel výstavného hrázděného domu s kamenným přízemím, a jeho žena je velmi zbožná. Pěstounství zprostředkují jeptišky z kláštera Gräfrath ve městě.

Anna věděla, že v té věci nemá na vybranou. Bude to tak nejlepší, jak rázně prohlásila její matka. Anna však věděla, že tomu nikdy neuvěří.

Čas se nekonečně vlekl. Anna jej trávila vyšíváním výbavičky, kterou si dítě odnese ke své pěstounské rodině, opatrným cvičením a modlitbami. Každý týden psala matce, ale neměla jí moc co sdělovat až na to, že se těší dobrému zdraví a dobře jí, za což vděčí zdravému vzduchu na Schloss Burgu. Každý den se procházela po hradě a vycházela branou do zahrad na příkrém svahu pod ním, které končí srázem spadajícím k řece Wupper, jež tekla hluboko dole.

V této pevnosti na kopci obklopeném lesy bylo snadné uvěřit všem báchorkám o čarodějnicích, pohádkových bytostech a přízracích, jež vyslechla. Gerda tvrdila, že na hradě straší, ale matka Loweová dívku rázně setřela, ať mlčí a na takové nesmysly zapomene. Nastávající matky se nesmí děsit, pošeptala Anně do ucha.

Jenže Anna, která zoufale toužila po nějakém rozptýlení, chtěla vědět víc. Slyšela nebo viděla snad Gerda něco?

„Ne, paní,“ přiznala dívka. „Ale můj bratranec, který tu také slouží, jednou zahlédl vysokou postavu v kápi, jak stojí u okna v Rytířském sále.“

To jsem klidně mohla být i já, pomyslela si Anna. Já ve svém dlouhém tmavém plášti. Jsem dost smutná na to, abych tu mohla strašit – strašidlo ze současnosti. „Já jsem si tu nikdy ničeho divného nevšimla,“ pronesla nahlas, „ale duchařské příběhy miluji.“

Gerda jich měla v zásobě bezpočet, a tak Anně pomáhala vyplnit vlekoucí se hodiny. Přes rozdílný původ i postavení se z nich nakonec staly přítelkyně. Matka Loweová, která za normálních okolností přísně dbala na etiketu, jim v tom nijak nebránila. Věděla, jak je Anna osamělá, jak se jí stýská po rodině a jak moc potřebuje společnost. Proto tu byla Gerda, veselá a upovídaná plavovlasá dívka přibližně v jejím věku. Jakmile skončila se svými povinnostmi, hned se objevila v Annině komnatě a dala se do vyprávění. Zvláště v posledních týdnech těhotenství vyslechla Anna mnoho temných a magických příběhů.

Dítě v ní rostlo, zatímco dny se prodlužovaly a nakonec se za okny objevily první jarní květy. A jednoho jitra uprostřed března ucítila Anna první vlaštoky porodních bolestí.

Porodní bába, která se na hrad nastěhovala se svou porodní židlí už přede dvěma týdny, jí vysvětlila, co má očekávat. Nakonec to byl snadný porod, prohlásila. Nic však Annu nepřipravilo na sílu stahů a na bolest, jaká je provázela. Trvalo to hodiny a hodiny. Byla však mladá a silná a bolest dobře snášela. Jen ke konci měla pocit, že už to dál nevydrží, ale když ji žena vyzvala, aby ještě naposledy vši silou zatlačila, ucítila, jak z ní dítě vyklouzlo na svět a její muka skončila.

Chůva Loweová jí položila maličké děťátko do náruče – jen na chvíli, aby mu mohla udělit mateřské požehnání, než se od něj bude muset navždy odloučit. Anně se sevřelo srdce, když viděla, jak je chlapeček dokonalý, zbožňovánihodný – a viděla v něm Otta. Ještě nikdy si tak toužebně nepřála, aby si mohla něco ponechat, ale věděla, že to nepřichází v úvahu. Byly to hrozné

chvíle, nejhorší v jejím životě, když se matka Loweová vrátila, aby dítě odnesla. Anna statečně polykala slzy, políbila drobnou hlavičku a podala dítě chůvě.

„Bude se jmenovat Johann,“ pronesla tiše. „Po mém panu otci.“

Když osaměla, dlouho ležela a vzlykala a měla pocit, že jí vyrvali polovinu srdce.

Matka Loweová se vrátila a našla ji v slzách.

„Jen se vyplačte, drahoušku,“ zvolala. „No tak, no tak. Takhle je to nejlepší. Zařídila jsem, že mi o něm čas od času budou posílat zprávy, takže budete vědět, že je šťastný a vede se mu dobře. Teď ale musíte hledět do budoucnosti. Máte před sebou úděl princezny, jemuž musíte dostat, a já vám ručím za to, že tak se ctí učiníte. Porodila jste snadno a všechny problémy máte za sebou. Měla jste štěstí.“

„Štěstí?“ plakala hořce Anna. „Nemohu být šťastná, jestliže mám prázdnou náruč, když mi vzali moje děťátko, moje *Liebling!* Už teď mi hrozně chybí! Jestli je tohle štěstí, jak potom vypadá neštěstí?“

Anně se sice vracely síly a mléko jí vyschlo, ale prázdná náruč a stesk po dítěti, o které přišla, ji nepřestávaly trápit. Do Düsseldorfu se vrátila již plně zotavená, ale srdce jí krvácelo pro to, co mohlo být a nebylo. Připadalo jí nemožné vrátit se k životu, jaký vedla dřív, protože už byla jiná. Jak ale mýjely měsíce a její tajený žal se pomalu měnil v netečnost, začínala si uvědomovat, jak moudrá byla slova chůvy Loweové. Pokud šlo o skandál, jemuž se vyhnula, měla opravdu štěstí. Přesto jí bylo do pláče pokaždé, když si představila, jak jiný by mohl být její život, kdyby ho mohla sdílet s mužem, kterého miluje, a s jejím dítětem.

Kapitola 3

1538–1539

Otec umíral. Nebylo naděje. V posledních čtyřech letech jej pomalu, ale jistě opouštěl rozum. Tam, kde ho lidé kdysi nazývali „Mírumilovný“, mu nyní přezdívali „Prostáček“.

Anna nevěděla, co mu je, a zdálo se, že to netuší ani doktoři. Začalo to tři roky poté, co se vrátila ze Schloss Burgu. Otec zapomínal maličkosti, pronášel výroky mimo kontext nebo oslovoval lidi jinými jmény. Někdy si matka lámala hlavu, jestli mu vůbec něco je, ale potom řekl nebo udělal něco divného a všichni si zase začali dělat starosti.

V říjnu jej stihla další nemoc, pouhá zimnice, která poskytla jeho osobnímu lékaři, doktoru Cephrovi, příležitost jej důkladně prohlédnout. „Ten zmatek je v jeho hlavě,“ řekl poté lékař matce, která netrpělivě čekala i s dětmi přede dveřmi otcovy ložnice, „ale ani jeho tělesné reakce nejsou v pořádku. Tohle je nový vývoj a já mu nerozumím. Nikdy dřív jsem se s ničím takovým nesetkal.“

„Mohlo by to být vážné?“ otázala se matka s úzkostí.

„To bohužel nevím, paní. Musíme počkat, až jak se nemoc bude vyvíjet.“

„Budu se za něho modlit,“ pravila matka a odvedla dcery do kaple, kde strávily několik příštích hodin na modlitbách a prosily Boha, aby se otec uzdravil.

Že je něco opravdu špatně, zjistili v listopadu, kdy otec bez varování upadl na rovné zemi. Neškokrtl ani nezakopl, jen ztratil kontrolu nad svými údý. Doktoři nad ním bezmocně stáli, mračili se a tvářili se vážně.

Jeho nemoc se neúprosně horšila, až dospěla do stadia, kdy už nepoznával ani matku. Někdy jí říkal Matyldo, což bylo jméno jeho matky. O Vánocích už byl upoutaný na lůžko a měl potíže s mluvením. V jednom z mála dnů, kdy matku poznal, Anna viděla, jak se ji snaží vzít za ruku a upřeně na ni hledí očima plnými lásky. „Musíš... prožívat... muka... zatracenců,“ vysoukal ze sebe po minutách bolestného snažení. To byla poslední souvislá slova, jež ho Anna slyšela pronést.

Ted' byl leden a jeho stav se opět zhoršil. Doktoři vrtěli hlavami a tvrdili, že nemohou nic dělat.

Matka začínala vypadat jako mátoha a snažila se samu sebe přesvědčit, že to je boží vůle.

„Odešel ode mě – muž, kterého jsem milovala. A je příliš bolestné, být tu s prázdnou schránou, kterou po sobě zanechal.“

Jak tak Anna stála u otcova lože a dívala se na něj, srdce jí pro oba rodiče krvácelo. Otec přerývaně spal a po zarostlé bradě mu stékal pramínek slin. Je tato vyzáblá skořepina opravdu ten šarmantní rytíř, který kdysi oslňoval své poddané nádhernými oděvy z drahého damašku a sametu, když se v klobouku ozdobeném péry procházel po zámku?

„Už to nebude dlouho trvat,“ zašeptal doktor Cephher matce. Pokřičovala se a poslala pro Viléma.

Ten už byl několik měsíců vévodou ve všem kromě titulu. Ve svých dvaadvaceti letech byl mužem středního vzrůstu s bujným, tmavě hnědým plnovousem a hnědými vlasy, které nosil ostříhané k uším. Byl stejně vážný a nudný jako vždy, ale sklízel chválu pro svou zdvořilost a čestnost. Viléma nikdo nemohl nachytat v krčmě nebo v náruči děvky a Annu občas dráždily jeho svatouškovské způsoby i neotřesitelná víra, že má vždycky pravdu.

A přece když ho nyní pozorovala, jak sedí u otcova lože s tváří plnou bolestného napětí a se slzami v očích, musela uznat, že má všechny rysy velkého vládce. Byl neobyčejně vzdělaný a mezi německými knížaty měl pověst muže, který umí nejlip francouzsky a nejlépe ze všech ovládá italské způsoby. A byl odhodlán učinit z Klevska knížectví respektované v celém křesťanském světě.

A všechno bude brzy jeho – Klevsko se všemi svými državami i tituly. Anna se už dlouho měla před bratrem na pozoru. Kdyby se dopátral jejího tajemství, odsákala by si to. Nikdy nezapomněla, jak jednou – když se doslechl, že sestra jednoho z vévodových rádců opustila manžela – vybuchl vzteky a prohlásil, že kdyby byla jeho sestrou, zabil by ji. Anna se modlila, aby se nikdy nedozvěděl o existenci svého malého synovce, který – jak se až příliš málo a nepravdělně dozvíдалa od chůvy Loweové – vyrůstal v Solingenu a přál si stát se platněm jako jeho adoptivní otec. Vnuk vévody z Kleve – a platně! Chyběl jí a smutek po něm se v ní proměnil v tupou bolest, s níž musela dnes a denně žít.

Vilém hleděl na umírajícího otce s výrazem plným bolesti. „Jaká tragédie!“ pronesl tiše k Anně. „Býval to nejmírumilovnější vládce naší doby.“

Když odešli z vydýchané komnaty a v chodbě otevřeli okna, aby dovnitř vpustili čerstvý vzduch, ztišila Anna hlas: „Matka si myslí, že otcova nemoc je boží trest za to, že zavrhl autoritu papeže a římské církve. Říkala, že Bůh si nikdy nepřál, aby se církev v klevském vévodství dostala pod kontrolu státu.“ Matka trýzněná žalem promluvila neobvykle otevřeně.

„Není divu, že si to matka myslí,“ poznamenal Vilém. „Je oddanou dcerou římské církve. Otec ale věřil, že co činí, je správné. A na rozdíl od anglického krále, který se odtrhl od Říma jenom proto, aby si mohl vzít novou ženu, jednal náš otec vždy zásadově a usiloval o co nejprátelštější vztahy s Vatikánem. Já na věcech nebudu nic měnit, ať si matka říká, co chce.“ Pohlédl přes svůj dlouhý nos na Annu.

Ta pozvedla obočí. Nebylo žádným tajemstvím, že Vilém je stoupenec reformace stejně jako otec a je přítelem i ochráncem svých luteránských poddaných. Jednoho takového dokonce pozval, aby u dvora kázal; v hloubi duše ale zůstal pravověrným katolíkem a mnozí dokonce očekávali, že vyslyší matčino nabádání a vrátí se do lůna římské církve. Často sám říkával, že neučiní žádné rozhodnutí, aniž by se předtím poradil s matkou. A Anna čekala, že právě v otázce náboženství to udělá. Avšak bez ohledu na to, jak by se rozhodl, matka by jeho rozhodnutí nikdy nezpochybnila, stejně jako by nikdy nezpochybnila rozhodnutí jeho otce.

Od té doby, co se Vilém ujal moci, cítila Anna, jak utahuje oťěže. Bratr horlivě bděl nade všemi členkami rodiny a ve svých názorech na to, jak se mají ženy chovat, byl mnohem úzkoprsejší než otec. Matka sice bývala přísná, ale Vilém byl ještě přísnější. Už dal také jasně na srozuměnou, že dokud se Anna a Emilka neprovdají, musí se s matkou zdržovat v ústraní ženských komnat a výjimkou mohou být pouze události státního významu. Od té doby, co bylo její zasnoubení před čtyřmi roky zrušeno, neměla Anna na další sňatek naději. Bylo jí už třiadvacet a žádný jiný kníže nebo hrabě o její ruku nepožádal. A i kdyby se tak stalo, Vilém by pravděpodobně takovou nabídku odmítl. Knížecí pokladna totiž zela prázdnotou. Jak by si mohl dovolit vyplatit sestře věno?

Jak tak Anna sedávala s Emilkou v matčině komnatě a probírala se vyšivacími hedvábími, nejednou bezděky uvažovala, jaký by asi byl její život, kdyby se provdala za Františka Lotrinského. Nijak nesmutnila, když jí otec oznámil, že její předmanželská smlouva byla zrušena, což bylo snadné učinit, protože ani ona, ani František ještě nebyli plnoletí, aby s tím museli vyslovit

souhlas. Ne, cítila pouze úlevu. Kdysi by opět pojala naději, že se bude moci provdat za Otta, ale to už bylo dávno pryč. V malé ozdobné šperkovnici, kde schovávala několik svých pokladů, stále ležel zamčený jeho prsten; ani když se dozvěděla, že se oženil, nedokázala se přimět, aby se ho zbavila. Od té osudné návštěvy na Schwanenburgu ho neviděla a občas ji napadalo, jak asi dnes vypadá a jestli si na ni někdy vzpomene. Kdykoli na něj pomyslela, byla to pro ni palčivá vzpomínka, ale zároveň byla vděčná, že aspoň poznala zázrak tělesné lásky – zvlášť když teď stála před možností, že ji už nikdy nezakusí.

Zrušení jejího zasnoubení možná zapadalo do božího plánu, aby byla v Klevsku, až ji matka bude potřebovat. Snad. Rozhodně ji však ochránilo před válečnými událostmi. Bezdětný vévoda z Guelders se totiž k bezmocnému vzteku vévody Lotrinského nechal přesvědčit, že jeho vévodství si zachová nezávislost spolehlivěji v ruce Viléma než Františka, a rozhodl se učinit svým dědicem Viléma. Z toho důvodu již nebylo třeba, aby si Anna vzala Františka. A když vévoda Karel předešlého roku zemřel, stal se Vilém i vévodou z Guelders, čímž rozšířil teritoria ovládaná klevským vévodstvím.

Císař však zuřil. Prohlásil, že Guelders po právu náleží jemu, a lidé říkali, že se jej zmocní za každou cenu.

„Samozřejmě že zuří,“ nechal se slyšet Vilém a oči mu svítily. „Dobře ví, že vlastnictví Gueldersu mi skýtá obrovskou strategickou výhodu. Aby se dostal do svého Burgundského vévodství, musí teď přejít přes má dominia. Až dosud bylo Klevsko vnitrozemský stát, ale nyní máme přístup k Zuiderzee a k Severnímu moři, což výrazně zvyšuje náš vojenský potenciál.“

Pořád tedy mohlo dojít k válce. I kdyby se Anna provdala za Františka a v předešlém roce se ujali vlády v Gueldersu, císař by se proti tomu postavil a stále by se mohla ocitnout ve víru bojů.

Velmi by si přála, aby mohla doufat v manželský svazek. Nemohla si pomoci a musela si představovat, jaké by to bylo, sdílet slasti lásky s manželem, kterého by mohla milovat. Mnohokrát byla v pokušení dopustit se toho, co církev označovala za smrtelný hřích, který by ji odsoudil k věčnému zatracení, kdyby se nevyzpovídala a nekála. O tom se však otci Gerechtovi ani žádnému jinému knězi ani slovem nezmínila, protože jak by to mohli pochopit, když se zavázali k životu v celibátu? Jistě by je šokovalo, že se žena přiznává k tak přizemním touhám. Navíc pokání by znamenalo slib nikdy už nehřešit, což by byl závazek, který – jak se obávala – by nemusela dodržet. Svatý Pavel

pravil, že je lepší uzavřít sňatek než hořet touhou, a ona přesně chápala, co tím měl na mysli, ale bez vyhlídky na sňatek jí nezbývalo než hořet.

Když Vilém vstoupil v posledním lednovém týdnu do dámské komnaty düsseldorfského zámku, našel tam Annu samotnou. Matka byla v kapli a na Emilku přišla řada, aby seděla u otce.

Anna nalila oběma trochu vína. Vilém kývl, přijal pohár a posadil se.

„Mám nějaké zprávy, které se týkají tebe,“ oznámil. „Psala mi Sibyla, že k saskému dvoru dorazil vyslanec anglického krále a mluvil s kurfiřtovým vicekancléřem o možnosti spojení Anglie s Klevskem. Angličané vědí, že otce opouští zdraví a že kurfiřt je mým věrným spojencem. Mohou proto spolehlivě předpokládat, že v této věci se kurfiřt bude řídit mým zájmem, protože by velmi rád vtáhl Klevsko do Šmalkaldského spolku. Na vicekancléře Franze Burcharda se jistě pamatuješ od jeho návštěvy přede dvěma roky. Byl v Anglii a zná lidi. Je to dobrý člověk, rozumný a hodnověrný. Můžeme se spolehnout, že v této záležitosti bude jednat řádně a diskrétně.“

„Jak se to týká mě?“ zeptala se Anna a napila se vína.

Vilém se v křesle narovnal. Vyzařovalo z něj tajeně vzrušení. „Zdá se, že kancléř krále Jindřicha lord Cromwell mu tě doporučil za nevěstu a král naznačil, že má zájem. Dal to najevo tím, že zjevně hodlá pokročit v jednáních o spojení s Klevskem. Anno, mohla by ses stát anglickou královnou!“

Anna na okamžik oněměla. Potom se roztrásla. Ne. Ne! O manželstvích Jindřicha Anglického si už leta špitala celá Evropa. Až dosud měl tři ženy a všechny skončily špatně: první, jak se proslýchalo, byla otrávena, druhou nechal popravit a třetí zemřela předešlého roku při porodu. Podle všech líčení je to tyran v ložnici i mimo ni.

„Nevypadáš moc nadšeně,“ poznamenal Vilém trochu dotčeně.

„A divíš se?“ zvolala Anna. „Koruna, ale za jakou cenu? Ten člověk je zrůda!“

„Někdo by spíš řekl, že měl smůlu. Jeho první dvě ženy mu nedokázaly porodit dědice a třetí zemřela, když mu ho dávala.“

„Ale tu druhou nechal popravit! Chceš, abych riskovala, že mě potká stejný osud?“

„Byla to děvka, která ho podvedla s jinými muži. Ty jsi z jiného těsta, Anno. S tebou se žádný skandál nikdy pojít nebude.“

Anna cítila, jak rudne. Zaplavil ji pocit viny. „V to doufám,“ pronesla nave-

nek klidně, ale v duchu se neubráníla úzkosti. Co kdyby ten strašlivý Jindřich Anglický zjistil, že není panna?

„Nechci se provdat za toho krále,“ prohlásila.

„Ale Anno, vždyť spojenectví s Anglií bude Klevsku velmi užitečné,“ zaprotestoval přísně Vilém. „Tvou povinností je pomoci své zemi a uzavřít výhodný sňatek.“ Bylo jasné, že už se rozhodl. Anna si se sevřeným srdcem uvědomila, že v té věci prakticky nemá na vybranou.

„Ale proč by Anglie chtěla uzavírat spojenectví s Klevskem?“ namítla ještě chabě.

„Pojďme se projít a já ti to vysvětlím.“

Oblékli si teplé pláště, natáhli si rukavice a Vilém vedl Annu dlouhou chodbou s okny s výhledem na nábreží. Odtud vyšli na lodžii a tam se zastavili a chvíli pozorovali lodě plující po Rýnu nebo vykládající zboží u přístavního mola.

„Nedávno papež krále Jindřicha exkomunikoval,“ promluvil Vilém. „V důsledku toho se spolu spojili dva oddaní synové římské církve, císař Karel a francouzský král František, a on zůstal osamocený. Anglie není tak silná jako Říše nebo Francie, ale donedávna jako spojenec jedné či druhé z nich udržovala mocenskou rovnováhu v křesťanském světě. Jindřich dlouho vyjednával o sňatku s milánskou vévodkyní, císařovou neteří, ale ten nový pakt mezi císařem a francouzským králem tato jednání zmařil. Král je nanejvýš rozhněván; připravuje se na válku a hledá jiné přátele i další nevěstu. Potřebuje spojence, který ho bude podporovat proti jeho nepřátelům. Spojence spjatého s ním příbuzenským svazkem.“

Anna s jistým zdráháním chápala, proč král Jindřich upírá zrak právě na Klevsko. Bylo jedním z nejmočnějších německých knížectví a dokázalo postavit velké vojsko.

„Spojenectví mezi Anglií, Klevskem a našimi přáteli, německými protestantskými knížaty, opět vychýlí mocenskou rovnováhu v Evropě ve prospěch Anglie,“ pokračoval Vilém a pokynem ruky naznačil, že mohou jít dál. Na lodžii ledově profukoval vítr a oběma začínala být zima. Anna vyšla za bratrem dveřmi vedoucími do zahrady. „Jak jistě víš, německé protestantské státy jsou císaři trnem v oku, protože odolávají jeho pokusům vnutit katolickou víru celé Říši. Spojenectví mezi nimi a Anglií Karla odradí od myšlenky spojit se s Francií a vyhlásit Jindřichovi válku. Teď už jistě chápeš, proč král tak dychtí spojit se s námi a oženit se s tebou. Ten sňatek prosazuje první rádce

Jeho Veličenstva lord Cromwell. A já sám jsem stejně jako náš otec stoupencem reformace.“

Anna se zastavila u ciferníku slunečních hodin a objela ho prstem. Zdálo se, že i král je rozhodnut. K čemu by jí bylo, kdyby ona, prostá žena, proti tomuto návrhu protestovala?

„Vidím, že jsi rozumná, sestro,“ řekl Vilém a zastavil se vedle ní. „Je to výhodný sňatek. Budeš královnou.“

„Ocitnu se v nebezpečí.“

Povzdechl si. „Ne, dokud tu budu já a budu tě chránit.“

„Císař ani přes všechnu svou moc královnu Kateřinu neochránil, když ji král zapudil.“

„Já sice nejsem císař. A po pravdě řečeno, právě Jindřichův strach z toho, že Karel Anglii napadne, mu bránil vztáhnout na Kateřinu ruku. Vždycky jsem věděl, Anno, že díky své ctnosti a půvabu najdeš dobrého manžela. Neboj se, král tě bude milovat. Potřebuje mé přátelství, takže si můžeš být jista, že s tebou nikdy nebude špatně zacházet. Navíc *my* to spojení také potřebujeme. I nás ohrožuje ten nový pakt mezi Francií a císařem. Pokud král František podpoří nárok císaře Karla na Guelders, budeme muset vstoupit do války. S pomocí Anglie ji můžeme vyhrát!“

Tváří v tvář Vilémovu nadšení, vůli krále Jindřicha a nebezpečí, jež hrozilo její zemi, se Anna cítila bezmocná. Ještě naposledy se pokusila vyhnout osudu, který před ní vyvstával.

„Nemohl by se král Jindřich oženit s Emilkou?“ Jakmile to vyslovila, hned se za to nenáviděla. Jak nízké to od ní bylo, přát sestře sňatek, který sama nechtěla!

„Král si ze zřejmých důvodů vyvolil tebe, Anno. Jako starší ze sester bys zdělila Klevsko, kdybychom já i Sibyla zemřeli bez potomků. Sibyla má samozřejmě své tři chlapce, ale král z vlastní zkušenosti ví, že malé děti mohou za nepříznivých okolností zemřít.“

Anna se pokřižovala. „Chraň Bůh!“

„Amen,“ pronesl Vilém procítěně, vzal ji za ruku a vedl ji zpět ke dveřím. „Dokud si král Jindřich bude myslet, že by tvým prostřednictvím mohl získat Klevsko, budeš jeho první volbou ty.“

Anna se k němu obrátila. „Co by v té věci udělal otec?“

„Přesně totéž co já,“ pronesl Vilém pevně. „Byl by jednoznačně pro to spojení.“